

Wymagania edukacyjne w klasie 1 dla zakresu podstawowego i rozszerzonego Nowa edycja. PODSTAWA 2024

Treści zakresu rozszerzonego wyróżniono czerwoną czcionką.

Szarymi aplami oznaczono propozycje z listy lektur uzupełniających – podstawa programowa zobowiązuje nauczycieli do omówienia w każdej klasie jednego utworu z tej listy w całości lub we fragmentach. Nauczyciel może zatem wybrać, którą spośród proponowanych lektur omówi ze swoimi uczniami.

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
WPROWADZENIE							
1.	Co to znaczy zrozumieć tekst?	wprowadzenie do lekcji 1. <i>Co to znaczy zrozumieć tekst?</i> <i>Homer, Odyseja (fr.)</i>	wie, na czym polega świadome czytanie opisuje najważniejsze elementy budowy i języka utworu krótko przedstawia bohaterów; podejmuje próbę ich oceny	zna elementy składające się na świadome czytanie opisuje elementy budowy i język utworu wskazuje środki językowe użyte w tekście rozpoznaje narratora i problematykę	wyjaśnia związek między światem przedstawionym a językiem utworu określa funkcje świata przedstawionego ocenia postawy bohaterów	określa funkcję środków językowych użytych w tekście rozpoznaje wartości etyczne dzieła uzupełnia sensy metaforyczne niedopowiedziane w utworze	określa wpływ stylu i języka na wymowę tekstu ocenia idee zawarte w tekście, postawy bohaterów oraz walory estetyczne dzieła poszukuje w utworze sensów nadrzędnych

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
			wyszukuje w tekście najbardziej typowe środki językowo- stylistyczne	ustala, jakie konteksty są potrzebne do zrozumienia tekstu próbuję określić wartość dzieła	analizuje warstwę językowo- stylistyczną tekstu wyszukuje wartości poznawcze dzieła wyjaśnia sensy dosłowne i przenośne		

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
2.	Klasyfikacje literatury	wprowadzenie do lekcji 2. <i>Klasyfikacje literatury</i> <i>Homer, Odyseja. Odyseusz i syreny (Pieśń XII, fr.)</i> Wisława Szymborska, <i>Żona Lota</i>	zna podział literatury na rodzaje i gatunki wie, jak nazywają się osoby mówiące w różnych tekstach literackich wie, że jest różnica między tekstem literackim a tekstem retorycznym	wymienia cechy utworów zgodnie z wyznacznikami literatury zna cechy tekstu retorycznego zna formy zapisu tekstów prozatorskich i poetyckich wyszukuje w tekstach cytaty potwierdzające obiektywizm i/lub subiektywizm osoby mówiącej	klasyfikuje utwory zgodnie z wyznacznikami literatury wskazuje w tekście cechy retoryczne odczytuje właściwie technikę zapisu konkretnego utworu	rozdziela funkcje tekstów zaliczanych do literatury oraz retoryki na podstawie tabeli przedstawiającej różne typy wiersza określa, który z nich reprezentuje <i>Żona Lota</i>	wyjaśnia i uzasadnia, który z rodzajów literackich daje się przełożyć na język filmu
3.	Znaki wokół nas	wprowadzenie do lekcji 3. <i>Znaki wokół nas</i>	rozumie pojęcie <i>znak</i> wymienia główne rodzaje znaków na podstawie dowolnego źródła	rozdziela różne rodzaje znaków wyjaśnia znaczenie podniesionego kciuka w kulturze współczesnej	klasyfikuje znaki dymne jako znaki umowne bądź symptomy określa główne elementy	objaśnia znaki widoczne na ludzkiej twarzy wskazuje inne niż uśmiech znaki ikoniczne	wskazuje przykłady znaków: ikonicznego, symbolicznego pozajęzykowego i symbolicznego językowego o tym samym znaczeniu

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNÓŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
		zadanie projektowe – Leopold Staff, <i>Ogród przedziwny</i> (fr.)	wyjaśnia znaczenie podniesionego kciuka w kulturze rzymskiej podaje po trzy przykłady ikonograficznych i symbolicznych znaków drogowych próbuje włączyć się w pracę zespołu projektowego	wyjaśnia znaczenie trzech wybranych ikonok stosowanych przez użytkowników czatów lub komunikatorów internetowych angażuje się w prace projektowe zmierzające do opracowania pisma obrazkowego	brzmieniowe składające się na wyraz <i>słońce</i> zbiera pomysły do wykorzystania w zadaniu projektowym	uzasadnia, w jakiej sytuacji uśmiech jest znakiem umownym, a w jakiej – symptomem opracowuje założenia projektowanego pisma przekłada fragment wiersza Staffa	wyjaśnia, co oznacza w świetle teorii znaków przekład tekstu z jednego języka na inny opisuje zasady tworzenia pisma obrazkowego na podstawie wniosków z projektu
4.	Język – narzędzie porozumienia	wprowadzenie do lekcji 4. <i>Język – narzędzie porozumienia</i> Renata Grzegorzczkova,	wie, co to jest akt komunikacji wymienia elementy aktu komunikacji zna związane z aktem komunikacji funkcje języka	wyjaśnia funkcje języka związane z aktem komunikacji omawia dwa sposoby ujawniania się funkcji poetyckiej w języku	wyjaśnia związek między wierszowaną formą tekstu a funkcją poetycką wyjaśnia istotę „świata	wie, w jaki sposób poszczególne funkcje języka ujawniają się w tekście wyszukuje w wybranych tekstach przykłady	wskazuje i określa pozakomunikacyjne funkcje języka na podstawie tekstu Renaty Grzegorzczkovej wyjaśnia, czemu służy naruszenie normy językowej

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
		<i>Problem funkcji języka... (fr.)</i>	podaje przykład żartu słownego użytego w tekście Grzegorzycykowej	wyjaśnia, na czym polega, zdaniem Grzegorzycykowej, nietrafność ujęcia funkcji poetyckiej	intencjonalnego” w tekście poetyckim	kreatywności językowej w zakresie przekraczania normy semantycznej	
BIBLIA W LITERATURZE I KULTURZE							
5.	Biblijne źródła kultury europejskiej	wprowadzenie do lekcji 5. <i>Biblijne źródła kultury europejskiej</i> Anna Świderkówna, <i>Rozmowy o Biblii (fr.)</i> miniprzewodniki: frazeologizmy biblijne; referat jako forma wypowiedzi	określa czas powstania Biblii wyjaśnia, na czym polega wyjątkowe znaczenie Biblii w kulturze wie, co to jest skrót biblijny potrafi wskazać źródła współczesnej kultury	objaśnia istotę podziału Biblii na Stary i Nowy Testament umie posługiwać się skrótami biblijnymi wyszukuje w tekście Świderkówny związki frazeologiczne, odczytuje ich sens pisze referat	zna typy ksiąg biblijnych opisuje zawartość tematyczną wybranych ksiąg wyjaśnia, na czym polega niezamierzony komizm przytoczonych przez Świderkównę słów Władysława Gomółki	wskazuje, do których ksiąg biblijnych odwołał się Władysław Gomółka wyszukuje w Biblii werset Mt 7,6 i wyjaśnia znaczenie zawartego w nim frazeologizmu wyszukuje nawiązania do Biblii we	sprawdza w księgach biblijnych brzmienie przysłowia z 1. akapitu tekstu podaje przykłady innych biblizmów niż te wymienione w podręczniku, wskazuje dzieła mogące stanowić ich ilustrację wygłasza referat w klasie

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNÓŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
			wie, czym charakteryzuje się referat podejmuje próbę napisania referatu		podaje argumenty świadczące o popularności Biblij dokonuje krytycznej selekcji źródeł internetowych	współczesnej kulturze, określa ich funkcję pisze referat zgodnie ze wszystkimi założeniami tej formy wypowiedzi	

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
6.	Biblia – dokument i opowieść	wprowadzenie do lekcji 6. <i>Biblia – dokument i opowieść</i> Anna Świderkówna, <i>Biblia między mitem a historią</i> (fr.)	definiuje pojęcie <i>historia</i> wskazuje znaczenie słowa <i>obiektywny</i> wyjaśnia, w jaki sposób autorka rozumie pojęcie mitu podejmuje próbę uzasadnienia, które z podanych zdań najtrafniej oddaje istotę tekstu	podaje powody, dla których autorka uważa, że nie istnieje obiektywna historia pisana wskazuje słowo, które w tekście przeciwstawiono wyrazowi <i>obiektywny</i> omawia różnice między mitem a legendą, odwołując się do tekstu uzasadnia, które zdanie najtrafniej oddaje istotę tekstu	wskazuje wyraz, który najtrafniej określa związek znaczeniowy łączący mit z bajką i przypowieścią objaśnia sens fragmentu „pisało się obrazami”	wyjaśnia, na czym, zdaniem autorki, polega prawdziwość tekstu historycznego ustosunkowuje się do stwierdzenia, że Biblię można zaliczyć do historii prawdziwych	ustosunkowuje się do stwierdzenia, że w pierwszych księgach Biblii „nie należy szukać tekstów historycznych” rozważa, w jakim stopniu Biblia odpowiada pojęciu mitu sformułowanemu przez Burrowsa
7.	Historia Abrahama	wprowadzenie do lekcji 7. <i>Historia Abrahama</i>	zna genezę i czas powstania Księgi Rodzaju; objaśnia jej tytuł	charakteryzuje Abrahama, zwracając uwagę na motywy jego postępowania	analizuje wypowiedzi Boga w trybie rozkazującym i czasie przyszłym	ocenia postępowanie Abrahama analizuje zdanie z Księgi Rodzaju,	porównuje sposób ukazania biblijnego motywu w przynajmniej dwóch tekstach kultury

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
		Księga Rodzaju, historia Abrahama (22, 1–18) Brendan Powell Smith, <i>The Brick Bible</i> , 2001–2015 miniprzewodnik: symbolika biblijna infografika: postacie biblijne	wie, co oznaczają pojęcia <i>sacrum</i> i <i>profanum</i> przedstawia swoje wrażenia po lekturze fragmentu opowiada historię Abrahama; wymienia jej bohaterów przedstawia okoliczności próby, na którą Bóg wystawił Abrahama wyszukuje w tekście zdania pojedyncze i złożone podejmuje próbę napisania wypowiedzi argumentacyjnej	prezentuje starotestamentową wizję Boga wybiera określenia, które najtrafniej opisują rolę osoby opowiadającej historię Abrahama zdania pojedyncze i złożone z tekstu dzieli na wypowiedzenia złożone współrzędnie i podrzędnie pisze wypowiedź argumentacyjną	ocenia projekt <i>The Brick Bible</i> , wyjaśnia, czemu służy takie przedstawienie Biblii odszukuje w tekście cechy stylu biblijnego	dokonuje jego rozbioru logicznego rozważa, w jaki sposób kultura popularna przetwarza motywy biblijne wyszukuje inne przykłady mieszania <i>sacrum</i> i <i>profanum</i> we współczesnej kulturze, uzasadnia, czy są one profanacją świętych treści w wypowiedzi argumentacyjnej zachowuje wszystkie cechy	porównuje ilustrację z <i>The Brick Bible</i> z obrazem Leonarda da Vinci <i>Ostatnia wieczerza</i>

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNÓŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
						tej formy gatunkowej	
8.	Parafraza opowieści biblijnej	wprowadzenie do lekcji 8. <i>Parafraza opowieści biblijnej</i> Gustaw Herling-Grudziński, <i>Ofiarowanie</i> (fr.)	zna pojęcia: parafraza, aluzja literacka, apokryf nazywa emocje, których doświadcza Abraham wskazuje podobieństwa i różnice w kreacji świata przedstawionego we fragmencie Księgi Rodzaju i współczesnym opowiadaniu	potrafi wskazać parafrazę i aluzję literacką w tekście określa kompetencje narratora we fragmencie Księgi Rodzaju i w tekście współczesnym	określa, jakim rodzajem aluzji literackiej jest <i>Ofiarowanie</i>	określa wymowę opowiadania Herling-Grudzińskiego w stosunku do religii i jej nakazów	interpretuje wymowę opowiadania Herling-Grudzińskiego, w funkcji argumentów wykorzystuje cytaty z książki autora <i>Rozmowy w Neapolu</i>
9.	Cierpienie w Biblii	wprowadzenie do lekcji 9. <i>Cierpienie w Biblii</i>	wie, że duża część Księgi Hioba jest poematem	potrafi zdefiniować poemat jako gatunek literacki	charakteryzuje językowy kształt wypowiedzi Hioba	wyjaśnia, w jaki sposób Hiob pojmuje grzech	przedstawia swoje stanowisko na temat sensu niezawinionego cierpienia

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
		Księga Hioba (7,1–21)	opowiada historię Hioba opisuje przedstawione w utworze relacje między Bogiem a człowiekiem wie, co to są powtórzenia	określa funkcję powtórzeń w tekście odszukuje w tekście i interpretuje uniwersalne wypowiedzi dotyczące ludzkiego losu	wyjaśnia, dlaczego Bóg przywrócił Hioba do dawnego stanu przygotowuje plan wypowiedzi argumentacyjnej, inspirowanej słowami Sorena Kierkegarda	pisze wypowiedź argumentacyjną na zadany temat zgodnie ze wszystkimi założeniami tej formy gatunkowej	porównuje próby, którym zostali poddani Hiob i Abraham, tworzy plan porównania obu tekstów kultury
10.	Życie, śmierć i los – Księga Koheleta	wprowadzenie do lekcji 11. <i>Życie, śmierć i los – Księga Koheleta</i> Księga Eklezjasty (1, 1–14) Fernando Vicente, <i>Vanitas</i> , XXI w. mural z motywem <i>vanitas</i> , XXI w.	wie, co to są księgi mądrościowe zna pojęcia: aforyzm, paralelizm składniowy, paralelizm znaczeniowy objaśnia sens wyrazu <i>marność</i> w kontekście księgi biblijnej	umie wyjaśnić, co oznaczają imię Kohelet i Księga Eklezjasty analizuje budowę składniową wskazanego wypowiedzenia odszukuje w tekście i interpretuje aforyzmy wyrażające prawdy	wskazuje językowe środki stylistyczne podkreślające refleksyjny charakter tekstu określa funkcję zdań podrzędnych w tekście biblijnym	określa typy zdań złożonych występujących w Księdze Koheleta porównuje sposób przedstawienia przemijalności życia w Biblii i w dziele malarskim	wyjaśnia sensy zawarte w pytaniach występujących we fragmencie księgi biblijnej wykazuje, że fascynacja motywem <i>vanitas</i> jest wciąż popularna w sztuce współczesnej

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
		miniprzewodnik: rodzaje zdań złożonych infografika: miejsca biblijne	zna rodzaje zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie przedstawia swoje wrażenia po obejrzeniu muralu z motywem <i>vanitas</i>	o świecie i człowieku określa, co jest marnością zdaniem twórcy obrazu <i>Vanitas</i>		szuka innych dzieł sztuki zainspirowanych motywem <i>vanitas</i>	
11.	Świat poezji biblijnej – psalmy	wprowadzenie do lekcji 14. <i>Świat poezji biblijnej – psalmy</i> Psalm 13 Psalm 47 Agnieszka Osiecka, <i>Chwalmy Pana</i>	charakteryzuje kreację osoby mówiącej i adresata oraz relacje między nimi w omawianych psalmach wymienia cechy gatunkowe psalmu wie, kiedy w tekście poetyckim występuje podmiot zbiorowy	wskazuje cechy gatunkowe psalmu w przywołanych utworach określa rodzaj psalmu podaje przykłady świadczące o emocjonalności osoby mówiącej w Psalmie 13 pisze hasło encyklopedyczne	wskazuje najważniejsze środki stylistyczne zastosowane w psalmach; określa ich funkcje szuka inspiracji Księgą Psalmów w różnych tekstach kultury współczesnej uzasadnia, czy utwór <i>Chwalmy Pana</i>	wyjaśnia, w czym wyraża się kunsztowność Psalmu 47 analizuje różne współczesne teksty kultury, wyjaśnia, które z nich są parafrazą, a które wiernie nawiązują do Księgi Psalmów	wyjaśnia, jaką funkcję pełni parafrazowanie Księgi Psalmów w wybranych tekstach kultury współczesnej porównuje sposób wyrażania radości w Psalmie 47 i w pieśniach gospel

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
			podejmuje próbę napisania hasła encyklopedycznego		można nazwać współczesnym psalmem	zna pojęcie <i>gospel</i>	
12.	Psalmy inspiracją dla poetów wszystkich czasów	wprowadzenie do lekcji 15. <i>Psalmy inspiracją dla poetów wszystkich czasów</i> Czesław Miłosz, Psalm 30 (<i>Podzięką za wybawienie od śmierci</i>) Wisława Szymborska, <i>Psalm</i>	wskazuje w obu wersjach Psalmu 30 słownictwo potwierdzające, że tekst ma charakter dziękczynny rozumie, czym charakteryzują się funkcje: informatywna, ekspresywna i impresywna wskazuje w <i>Psalmie</i> Szymborskiej anafory wskazuje w <i>Psalmie</i> Szymborskiej	wskazuje w obu wersjach Psalmu 30 fragmenty ujawniające funkcję informatywną, ekspresywną i impresywną określa rolę anafory w wierszu Szymborskiej wyjaśnia znaczenie związku frazeologicznego „krecia robota”, określa jego funkcję w <i>Psalmie</i> Szymborskiej	opisuje relacje człowieka z Bogiem na podstawie obu wersji Psalmu 30 analizuje język <i>Psalmu</i> Szymborskiej, uwzględniając zabiegi językowe uzasadniające tytuł wiersza wyjaśnia, w jakim celu Szymborska dokonała przekształcenia maksymy Terencjusza	uzasadnia, że Psalm 30 Miłosza jest parafrazą psalmu biblijnego objaśnia obecne w <i>Psalmie</i> Szymborskiej symbole i personifikacje elementów przyrody interpretuje tytuł wiersza Szymborskiej pisze referat i wypowiedź argumentacyjną zgodnie ze	

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
			fragmenty zawierające ironię		opisuje obraz przyrody wyłaniający się z <i>Psalmu Szymborskiej</i>	wszystkimi zasadami tych form gatunkowych	
13.	Biblijna wizja końca świata	wprowadzenie do lekcji 16. <i>Biblijna wizja końca świata</i> Apokalipsa świętego Jana (9, 1–12) miniprzewodnik: motywy biblijne zadanie projektowe (wystawa multimedialna na temat wizji apokalipsy w sztuce XX i XXI w.)	wyjaśnia pojęcie <i>apokalipsa</i> opowiada wydarzenia opisane w tekście wskazuje w utworze cechy wypowiedzi proroczej streszcza w punktach opowiadanie zamieszczone w tekście • włącza się w prace projektowe	charakteryzuje kreację człowieka przedstawioną w Apokalipsie świętego Jana wskazuje w tekście elementy alegoryczne wymienia uniwersalne motywy obecne w Biblii • zbiera materiały do zadania projektowego	odszukuje w tekście środki językowe służące obrazowaniu apokaliptycznemu charakteryzuje cierpienia zadane ludziom przez szarańczę objaśnia elementy alegoryczne w przywołanym fragmencie Apokalipsy	wyjaśnia sens wyrażenia „studnia Czeluści” pisze ostrzeżenia dla ludzkości wchodzącej w trzecią dekadę XXI w.	wyjaśnia symbole zamieszczone w tekście przedstawia i argumentuje swoje stanowisko na temat kar opisanych w utworze • organizuje wystawę multimedialną na temat wizji apokalipsy w sztuce XX i XXI w.

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
14.	Biblia w literaturze i kulturze. Powtórzenie i sprawdzenie wiadomości		zna czas powstania Biblii wie na czym polega wartość Biblii zna uniwersalne motywy biblijne wie, że Biblia nie jest jednorodna gatunkowo dostrzega żywotność motywów biblijnych w kulturze zna frazeologizmy o biblijnym rodowodzie	rozdziela formę gatunkową tekstów biblijnych wymienia motywy obecne w poznanych księgach biblijnych podaje przykłady utworów inspirowanych Biblią wie, czym odznacza się styl biblijny i stylizacja biblijna wyjaśnia frazeologizmy o biblijnym rodowodzie	podaje przykłady utworów inspirowanych Biblią, wyjaśnia, na czym polega nawiązanie charakteryzuje styl wybranych tekstów biblijnych podaje przykłady tekstów, w których występuje stylizacja biblijna	określa rolę Biblii w tworzeniu znaczeń uniwersalnych omawia funkcję środków artystycznych charakterystycznych dla stylu biblijnego określa funkcje stylizacji biblijnej	
LITERATURA GREKÓW I RZYMIAN							

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
15.	Mity – opowieści o człowieku i świecie	wprowadzenie do lekcji 17. Mity – opowieści o człowieku i świecie Brian Greene, <i>Mity</i> , Karen Armstrong, <i>Czym jest mit?</i>	wie, czym charakteryzuje się mit wie, czym jest archetyp opowiada historię mitów na podstawie proponowanych tekstów.	odoskonali umiejętność streszczania opisuje, odnosząc się do fragmentów tekstów w Greene'a i Armstronga, jaka jest społeczna funkcja mitu. wskazuje uniwersalne walory mitów na podstawie tekstu Greene'a	wyjaśnia, na czym polega podobieństwo pierwotnej mitologii greckiej do filozofii wyjaśnia, czym filozofia i nauka różnią się od mitów i religii	porównuje różne definicje mitów wyjaśnia, dlaczego istnienie języka jest warunkiem tworzenia mitów	podaje przykłady opowieści, które są współczesnymi wersjami mitów wskazuje sprzeczności i podobieństwa między filozofią a mitologią
16.	Mit o złotym wieku	wprowadzenie do lekcji 18. <i>Mit o złotym wieku</i> Jan Parandowski, <i>Mitologia</i> (fr. części I <i>Grecja</i>)	wie, czym charakteryzuje się mit podaje przykład personifikacji, odwołując się do	wyjaśnia, odwołując się do tekstu, na czym polega fałszywe przekonanie ludzi o swojej mądrości	wyjaśnia, na czym, zdaniem Sokratesa, polega uprawianie filozofii uzasadnia swoje zdanie na temat poglądów	przedstawia wywód Sokratesa, odwołując się do tekstu Platona pisze referat zgodny z wszystkimi założeniami	wyjaśnia, odwołując się do filozofii greckiej, jakie były poglądy starożytnych na temat dobra, prawdy i piękna wygłasza referat w klasie

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
		przypomnij sobie: postacie mitologii greckiej	tekstu Parandowskiego sporządza notatkę o czterech wiekach ludzkości według mitologii greckiej opowiada historię Prometeusza	opracowuje plan mowy, wciela się w rolę obrońcy Sokratesa pisze referat na temat wybranego filozofa greckiego i jego poglądów	głoszonych przez Sokratesa	gatunkowymi tej formy wypowiedzi	
17.	Sąd Parysa i jego konsekwencje	wprowadzenie do lekcji 19. Sąd Parysa i jego konsekwencje, Zygmunt Kubiak, <i>Mitologia Greków i Rzymian</i>	określa główny temat fragmentu Mitologii	rozpoznaje zastosowane w tekście środki stylistyczne wskazuje w tekście fragmenty, w których pojawia się „ja” autora uczestniczy w dyskusji, czy w świecie mitów można zmienić los	ocenia postawę Parysa wyjaśnia funkcje użytych w tekście środków stylistycznych	potrafi uzasadnić, która z propozycji złożonych Parysowi przez boginie byłaby dla niego najatrakcyjniejsza przygotowuje antologię tekstów kultury nawiązujących do mitologii grecko- rzymskiej	posługuje się pojęciem retoryki, odwołując się do postaci Gorgiasza i jego mowy „Pochwała Heleny” prezentuje postać Heleny z różnych stron, używając argumentów retorycznych

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
18.	Pojedynek bez szans na zwycięstwo	wprowadzenie do lekcji 20. <i>Pojedynek bez szans na zwycięstwo</i> Jan Parandowski, <i>Mitologia</i> (fr. części I <i>Grecja</i>) miniprzewodnik: frazeologizmy antyczne zadanie projektowe (wystawa o mitologicznych konfliktach między bogami a śmiertelnikami)	opowiada mit o Apollu i Marsjaszu wyszukuje w wierszu Herberta powtórzenie i określa jego funkcję w tekście przygotowuje argumenty do dyskusji na temat sposobu traktowania pokonanego Marsjasza przez Apolla włącza się w prace projektowe	wskazuje wydarzenia występujące tylko w wierszu rozpoznaje środki stylistyczne w wierszu Herberta; określa ich funkcje uczestniczy w dyskusji na temat sposobu traktowania pokonanego Marsjasza przez Apolla zna frazeologizmy o mitologicznym rodowodzie zbiera materiały do zadania projektowego	ocenia przyczyny okrutnego zachowania Apolla określa wymowę utworu Herberta wyjaśnia frazeologizmy o mitologicznym rodowodzie	interpretuje zakończenie wiersza, uwzględniając stosunek natury do cierpień Marsjasza	porównuje wizerunek Marsjasza ukazany w micie, wierszu Herberta i rzeźbie André Le Bruna, <i>Marsjasz</i> , 1783 podaje przykłady innych mitologizmów niż te wymienione w podręczniku organizuje wystawę poświęconą mitologicznym konfliktom między bogami a śmiertelnikami

Autor: Adam Kalbarczyk

19.	Źródła literatury – antyk	wprowadzenie do lekcji 22. Źródła literatury – antyk Arystoteles, Poetyka (fr.) Safona, [Wydaje mi się samym bogom równy] Tyrtajos, <i>Rzecz to piękna...</i> (fr.)	określa czas trwania epoki starożytnej wie, że Tyrtajos i Safona to przedstawiciele literatury greckiej wymienia najważniejsze tematy literatury antycznej zna najważniejsze pojęcia związane z literaturą antyczną opisuje uczucia zakochanej kobiety z wiersza Safony potrafi wyjaśnić pojęcie liryka tyrejska rozpoznaje w wierszu Tyrtajosa formy czasowników w różnych trybach określa autora, czas powstania i przynależność gatunkową <i>Iliady</i> charakteryzuje Achillesa i Hektora jako bohaterów heroicznych	wie, że literaturę antyczną można podzielić na okresy wymienia antyczne wyznaczniki literatury sporządza notatkę na temat antycznych i współczesnych wyznaczników literatury interpretuje sens ostatniego wersu wiersza Safony wykazuje za pomocą odpowiednich argumentów, że wiersz Tyrtajosa jest utworem o charakterze retorycznym wskazuje najważniejsze cechy gatunkowe eposu objasnia tytuł <i>Iliady</i> próbuje samodzielnie zanalizować porównanie homeryckie	wie, że literaturę antyczną można podzielić na okresy wymienia antyczne wyznaczniki literatury sporządza notatkę na temat antycznych i współczesnych wyznaczników literatury interpretuje sens ostatniego wersu wiersza Safony wykazuje za pomocą odpowiednich argumentów, że wiersz Tyrtajosa jest utworem o charakterze retorycznym wskazuje zabiegi narradora zmierzające do zobiektywizowania zdarzeń określa najważniejsze wydarzenia w eposie	potrafi przyporządkować wybranych autorów do odpowiednich okresów omawia antyczne wyznaczniki literatury określa problematykę najważniejszych dzieł literatury antycznej opracowuje hasło encyklopedyczne literatura antyczna ocenia sposób wyrażania miłości w wierszu Safony uzasadnia, czy miłość do ojczyzny w sytuacji zagrożenia zawsze wymaga ofiary z życia na podstawie epitetów określa stosunek narradora do obu bohaterów samodzielnie analizuje porównanie	posługuje się biegle terminologią teoretycznoliteracką dotyczącą klasyfikacji rodzajowej i gatunkowej uzasadnia, czy poezja wciąż wiąże się z muzyką rozważa cytaty pochodzący z Hymnu o miłości, odnosząc się do wiersza Safony i własnych przemyśleń określa, odwołując się do utworów literackich i filmów, który wzór patriotyzmu jest mu bliższy: wojenny, heroiczny czy oparty na pracy porównuje wizerunek Achillesa ukazany we fragmentach <i>Iliady</i> i w innych tekstach kultury
-----	---------------------------	---	--	--	--	---	---

Autor: Adam Kalbarczyk

						homeryckie, wskazując na jego funkcję w utworze ocenia postawę Hektora na podstawie epitetów określa stosunek narratora do obu bohaterów samodzielnie analizuje porównanie homeryckie, wskazując na jego funkcję w utworze	
--	--	--	--	--	--	---	--

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
20.	Walka i wojna w <i>Iliadzie</i>	wprowadzenie do lekcji 23 <i>Walka i wojna w Iliadzie</i> Homer, <i>Iliada</i> (fr. <i>Pieśni XXII</i>)	wyszukuje porównania homeryckie w tekście <i>Iliady</i> zbiera argumenty do oskarżenia lub obrony Achillesa	omawia rolę narratora w kreacji świata przedstawionego wyszukuje w tekście przejawy patosu wie, czym charakteryzuje się heroizm	uzasadnia, któremu z bohaterów można przypisać heroizm rozważa, czy można wskazać okoliczności łagodzące czyny Achillesa	ocenia postawę Hektora	
21.	Pycha i przebaczenie w <i>Iliadzie</i>	wprowadzenie do lekcji 24. <i>Pycha i przebaczenie w Iliadzie</i> Homer, <i>Iliada</i> (fr. <i>Pieśni XXIV</i>)	streszcza w punktach wydarzenie opisane w tekście zbiera argumenty pozwalające ocenić bohaterów	opisuje emocje Achillesa wyjaśnia, za co Achilles podziwia Priama	analizuje styl wypowiedzi Priama i Achillesa zapisuje w postaci stwierdzenia słowa Achillesa na temat ludzkiego losu	wyszukuje środki stylistyczne we fragmencie <i>Iliady</i> , określa ich funkcje	porównuje postawę ojca ukazaną we fragmencie <i>Iliady</i> i na obrazie Aleksandra A. Iwanowa, <i>Priam prosi Achillesa o zwrot ciała Hektora</i> , 1824
22.	Siła perswazji	wprowadzenie do lekcji 25. <i>Siła perswazji</i> Arystoteles, <i>Retoryka</i> (fr. <i>Księgi I</i>)	dostrzega różnicę między perswazją a manipulacją wie, czym jest retoryka	objaśnia różnicę między perswazją a manipulacją definiuje pojęcie <i>retoryka</i>	wskazuje, co zdaniem Arystotelesa jest istotą retoryki, a co	określa, odwołując się do <i>Retoryki</i>, który ze sposobów wnioskowania	omawia i ocenia dwa sposoby dowodzenia (argumentowania) wskazane przez Arystotelesa stosuje w swojej mowie do koleżanek i kolegów

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
		Homer, <i>Iliada</i> (fr. <i>Pieśni II</i>)	dostrzega różnicę między wnioskowaniem dedukcyjnym a wnioskowaniem indukcyjnym zna elementy kompozycji mowy przygotowuje mowę zachęcającą koleżanki i kolegów do wyjazdu na wspólną wycieczkę	wyjaśnia, co jest istotą retoryki zdaniem Arystotelesa wyjaśnia różnicę między wnioskowaniem dedukcyjnym a wnioskowaniem indukcyjnym wskazuje elementy kompozycji mowy we fragmencie <i>Iliady</i> formułuje własnymi słowami sens konkluzji w mowie Agamemnona określa funkcję porównania wojsk greckich	jedynie sposobem osiągnięcia celu uzasadnia, czy mowa Agamemnona mieści w sobie elementy opowiadania formułuje wniosek wynikający z twierdzenia ogólnego oraz porównania liczebności wojsk greckich i trojańskich	zasługuje na miano dowodu potrafi właściwie określić, czy porównywanie liczby wojsk jest twierdzeniem ogólnym, twierdzeniem szczegółowym czy wnioskiem przygotowuje mowę do koleżanek i kolegów, zachowując wszystkie cechy gatunkowe tej formy wypowiedzi	wnioskowanie dedukcyjne i indukcyjne wygłasza mowę w klasie

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
				i trojańskich w <i>Iliadzie</i>			
23.	Wędrówka w <i>Odysei</i> Homera	wprowadzenie do lekcji 26. <i>Wędrówka w Odysei Homera</i> Homer, <i>Odyseja</i> (fr.)	określa autora, czas powstania, temat i przynależność gatunkową <i>Odysei</i> rozpoznaje elementy fantastyczne świata przedstawionego nazywa uczucia Odyseusza wskazuje w tekście porównanie homeryckie wie, czym są funkcja ekspresywna i impresywna języka	wyjaśnia różnicę między fikcją a fantastyką w <i>Odysei</i> wyjaśnia, o czym rozmawiają Odyseusz i Achilles określa rolę Kirke w życiu Odyseusza podaje przykłady funkcji ekspresywnej i impresywnej języka	analizuje porównania homeryckie i określa ich funkcję w <i>Odysei</i> dostrzega w utworze realizację toposu życia jako wędrówki określa, czy Odyseusz szukał pocieszenia w śmierci wskazuje w tekście środki językowe służące realizacji funkcji poetyckiej	określa związek między wyrzutami czynionymi przez Odyseusza żonę a wymową tekstu porównuje bohaterów <i>Iliady</i> i <i>Odysei</i> Homera podaje przykłady współczesnych dzieł nawiązujących do toposu <i>homo</i> <i>viator</i>	swoim przemyśleniom na temat toposu wędrówki nadaje cechy gatunkowe eseju

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
			rozumie znaczenie toposu <i>homo viator</i>				
24.	Tragedia i tragizm	wprowadzenie do lekcji 27. <i>Tragedia i tragizm</i> Arystoteles, <i>Poetyka</i> (fr.) Janusz Misiewicz, <i>Tragedia attycka</i> (fr.)	zna źródło tragedii antycznej zna cechy gatunkowe tragedii wymienia składniki, które, zdaniem Arystotelesa, stanowią o istocie tragedii wymienia, odwołując się do fragmentów tekstu Misiewicza, trudności związane z objaśnieniem terminu <i>tragedia</i>	określa cel tragedii greckiej objaśnia, odwołując się do tekstu Misiewicza, jakie funkcje w tragedii pełni dialog objaśnia sens cytatów pochodzących z eseju Misiewicza	określa rolę poszczególnych elementów kompozycyjnych tragedii określa wpływ tragedii na odbiorcę przypomina mitologiczną historię króla Edypa	wyjaśnia, stwierdzenie, że tragedia jest przedstawieniem w formie „dramatycznej, a nie narracyjnej” określa funkcję języka dominującą w tekście Misiewicza przygotowuje dwie wypowiedzi: jedną zawierającą obronę Edypa, drugą – jego oskarżenie	przyporządkowuje składniki tragedii do środków naśladowania, przedmiotów naśladowania i sposobów naśladowania

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
25.	Antygona – tragedia wzorcowa	wprowadzenie do lekcji 28. <i>Antygona – tragedia wzorcowa</i> Sofokles, <i>Antygona</i>	streszcza wydarzenia opisane w <i>Prologu</i> wymienia bohaterów utworu wskazuje przyczyny tragedii Antygony	wyszukuje w tekście środki stylistyczne, zna ich funkcje omawia rolę Fatum w życiu bohaterów	analizuje rozmowę Antygony i Ismeny określa rolę Chóru omawia funkcję środków stylistycznych w kreacji świata przedstawionego rozważa, co mogłoby zlikwidować Fatum ciężące na Labdakidach	wyjaśnia, w jaki sposób emocje wpływają na charakter wypowiedzi Kreona wylicza wydarzenia najważniejsze dla rozwoju akcji	rozważa, w jakim stopniu Antygona przynosi <i>katharsis</i> współczesnemu czytelnikowi zapisuje refleksje na temat postaci literackiej, której historia przypomina los bohatera tragedii antycznej
26.	Racje Antygony	wprowadzenie do lekcji 29. <i>Racje Antygony</i> Sofokles, <i>Antygona</i> Jerzy Nowosielski, <i>Antygona</i> , fragment plakatu teatralnego, 1982	wymienia obowiązki i prawa, którymi kierowała się Antygona zbiera argumenty do dyskusji na temat zasadności akceptowania każdego prawa	opisuje reakcję Kreona na słowa Antygony wskazuje w ostatnim monologu Antygony środki językowe służące wyrażaniu emocji uczestniczy w klasowej dyskusji	w klasowej dyskusji rzeczowo uzasadnia swoje zdanie, stosując zasady etyki wypowiedzi i etykiety językowej określa, jakie odczytanie tragedii Sofoklesa	wyjaśnia, dlaczego Antygona powtarza rytuał pogrzebowy wyjaśnia, na czym polega tragizm Antygony rozważa zasadność stwierdzenia „Każda epoka ma	interpretuje elementy plakatu Nowosielskiego wygłasza referat w klasie

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
			ustanowionego przez władzę gromadzi materiały na temat wybranych bohaterów mitologii greckiej	pisze referat na temat wybranych bohaterów mitologii greckiej	zapowiada plakat Nowosielskiego	taką tragedię, na jaką zasługuje” pisze referat zgodnie ze wszystkimi zasadami tej formy gatunkowej	
27.	Racje Kreona	wprowadzenie do lekcji 30. <i>Racje Kreona</i> Sofokles, <i>Antygona</i> Wiesław Grzegorzczak, <i>Antygona</i> , plakat teatralny, 1998 infografika: teatr grecki	przedstawia losy Kreona streszcza mowę tronową Kreona opisuje sposób ukazania kobiety na plakacie Grabarczyka	określa rolę Terezjasza w tragedii Sofoklesa wymienia cechy Kreona zestawia racje Antygony i Kreona, wskazuje postać, za którą się opowiada omawia związek między sposobem ukazania kobiety na plakacie	omawia rolę zdań pytających w dialogu Kreona i Hajmona określa symbolikę kolorów na plakacie Grzegorzczaka	interpretuje zmianę postawy Kreona w finale tragedii objaśnia sens wypowiedzi Przewodnika chóru uzasadnia twierdzenie, że tragedia Sofoklesa jest pochwałą mądrości porównuje plakat Grzegorzczaka	rozważa, w jakim stopniu losy Kreona można uznać za przykład ironii tragicznej uzasadnia, czy Kreona cechuje hybris ocenia, czy u Kreona występuje wina tragiczna

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNÓŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
				Grzegorzcyka a charakterami Antygony i Kreona		z dziełem Nowosielskiego	

28.	Herodot czytany przez Kapuścińskie go	wprowadzenie do lekcji 32. <i>Herodot czytany przez Kapuścińskiego</i> Ryszard Kapuściński, <i>Podróże z Herodotem</i> (fr.) zadanie projektowe (ilustrowany album <i>Obrazy Innego w tekstach kultury</i>)	wie, kim był Herodot określa pierwszy cel podróży Herodota wymienia elementy różniące starożytnych Egipcjan od starożytnych Greków rozpoznaje w tekście środki językowe zbiera argumenty do klasowej dyskusji na temat prawa ingerowania w życie innych zna zasady dyskutowania stara się brać udział w dyskusji włącza się w prace projektowe	wypisuje w formie twierdzeń prawa relatywizmu kulturowego odkrytego przez Herodota określa funkcję środków językowych w tekście Kapuścińskiego wskazuje w tekście słowo wyrażające etnocentryzm i ksenofobię Greków formułuje tezę do dyskusji bierze czynny udział w dyskusji zbiera materiały do zadania projektowego	określa stosunek Herodota do Innego posługuje się słownictwem pozwalającym wyrazić i uzasadnić własne zdanie (doskonalenie umiejętności argumentacji)	przedstawia swój stosunek do obyczajów Egipcjan wskazuje wartości cenione przez Herodota formułuje opinię popartą uzasadnieniem nawiązuje do opinii innych dyskutantów płynnie przechodzi od opinii (tezy) do jej uzasadnienia bez sygnalizowania tego specjalnym sformułowaniem tworzy ilustrowany album <i>Obrazy Innego w tekstach kultury</i>	ocenia zasady pluralizmu kulturowego wskazuje w tekście Kapuścińskiego cechy eseju, wyjaśnia, dlaczego pisarz wybrał tę formę wypowiedzi publikuje najlepszą pracę projektową w formie albumu
29.	Filozofia sztuką życia	wprowadzenie do lekcji 33. <i>Filozofia sztuką życia</i> Platon, <i>Obrona Sokratesa</i> (fr.)	objaśnia, co jest istotą filozofii, odwołując się do tekstu posługuje się nazwami wartości (dobro, prawda, mądrość, cnota)	wyjaśnia, odwołując się do tekstu, na czym polega fałszywe przekonanie ludzi o swojej mądrości opracowuje plan mowy, wciela się	wyjaśnia, na czym, zdaniem Sokratesa, polega uprawianie filozofii uzasadnia swoje zdanie na temat poglądów głoszonych przez Sokratesa	przedstawia wywód Sokratesa, odwołując się do tekstu Platona pisze wypracowanie zgodny z wszystkimi założeniami	wyjaśnia, odwołując się do filozofii greckiej, jakie były poglądy starożytnych na temat dobra, prawdy i piękna

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
			określa na podstawie 4. akapitu tekstu, o co według filozofa należy dbać w życiu wie, czym charakteryzuje się mowa jako forma wypowiedzi retorycznej	w rolę obrońcy Sokratesa pisze wypracowanie Jak godnie przeżyć		gatunkowymi tej formy wypowiedzi	
30.	Świat idei i świat realny	wprowadzenie do lekcji 34. <i>Świat idei i świat realny</i> Platon, <i>Państwo</i> (fr.)	charakteryzuje rozmówców i sytuację nadawczo-odbiorczą w Państwie Platona streszcza poglądy Platona na temat państwa wyjaśnia, jakiego człowieka Platon	określa funkcje rozmówców w tekście Platona wskazuje w <i>Państwie</i> elementy utopijne wymienia przyczyny wojen wskazane przez Platona	objaśnia symboliczne znaczenia elementów alegorii jaskini określa, dlaczego słuszne ideały tak łatwo ulegają wypaczeniu	określa, za pomocą jakich narzędzi można poznawać nowe idee porównuje platońskie wyobrażenie o świecie absolutnym z chrześcijańską	odnosi alegorię jaskini do czasów współczesnych; określa, co będzie ogniem, co cieniami na ścianie, a co kajdanami we współczesnej „jaskini” ocenia, która z dróg poznania jest, zdaniem Platona, bardziej wartościowa

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
			uważa za szczęśliwego, a jakiego za godnego pożałowania		ocenia model państwa opisany przez Platona	wizją takiego świata uzasadnia, w jakim stopniu Platońska idea państwa jest do zrealizowania	
31.	Epikurejskie <i>carpe diem</i>	wprowadzenie do lekcji 37. Epikurejskie <i>carpe diem</i> Horacy, <i>Do Leukonoe</i>	wie, czym jest epikureizm wie, jakie prawdy wypowiada osoba mówiąca w wierszu	zna kontekst biograficzny i filozoficzny pieśni określa, do kogo zwraca się osoba mówiąca w pieśni interpretuje refleksję zawartą w pieśni	wskazuje w pieśni <i>Do Leukonoe</i> cechy epikureizmu omawia motywy obecne w pieśni	charakteryzuje postawę Horacego wobec życia	wykazuje, że te same motywy inaczej funkcjonują w literaturze antycznej niż w Biblii
32.	Stoicyzm Horacego	wprowadzenie do lekcji 38. Stoicyzm Horacego, Horacy. <i>Do Mecenasa</i> ; <i>Do Pompejusza Grosfusa</i>	wie, czym są epikureizm i stoicyzm; wyjaśnia, którą z tych postaw uważa za wartościowszą	zna kontekst biograficzny i filozoficzny pieśni charakteryzuje adresata wypowiedzi	wskazuje w pieśniach cechy stoicyzmu i epikureizmu omawia motywy obecne w pieśniach	ocenia zasadność i aktualność spostrzeżeń Horacego na temat młodości	analizuje realizację motywu samotnego żeglarsza w pieśni <i>Do Pompejusza Grosfusa</i>

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
			zna kontekst biograficzny i filozoficzny pieśni Horacego określa, do kogo zwracają się osoby mówiące w pieśniach wskazuje porównanie w pieśni <i>Do Mecenasa</i> wypisuje z pieśni <i>Do Mecenasa</i> fragmenty o charakterze filozoficznym	w pieśni <i>Do Mecenasa</i> wypisuje aforyzmy z pieśni <i>Do Pompejusza Grosfusa</i> pisze wypowiedź argumentacyjną na temat trwałych i ulotnych wartości w życiu człowieka	wyjaśnia, w jaki sposób w pieśni <i>Do Mecenasa</i> jest rozumiana wartość cnoty określa, jakie znaczenia wynikają z obecności toposu wędrowni w pieśni <i>Do Mecenasa</i> określa budowę składniową aforyzmów w pieśni <i>Do</i>	charakteryzuje postawę Horacego wobec życia określa funkcję pytań retorycznych w pieśni <i>Do Pompejusza Grosfusa</i> zachowuje wszystkie cechy gatunkowe wypowiedzi argumentacyjnej wykazuje, że te same motywy inaczej	
33.	Poeta natchniony	wprowadzenie do lekcji 39. <i>Poeta natchniony</i>	opisuje osobę mówiącą w pieśni, przedstawia, do kogo się ona zwraca	interpretuje znaczenie metafory zawartej w pieśni wskazuje w pieśni Horacego topos	wskazuje w pieśni elementy biograficzne, określa ich funkcję	uzasadnia, które określenie lepiej charakteryzuje warsztat twórczy Horacego:	charakteryzuje Horacego, odnosząc się do jego <i>Pieśni</i> porównuje Horacjańską realizację toposu <i>non omnis moriar</i> z innymi tekstami kultury

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
		Horacy, <i>Wzniosłem pomnik</i> Pablo Picasso, <i>Poeta</i> , 1912	określa nastrój pieśni wyszukuje metaforę w tekście pieśni wie, co znaczy topos <i>non omnis moriar</i> wie, że <i>Wzniosłem pomnik</i> jest utworem metapoetyckim	<i>non omnis moriar</i> , wyjaśnia jego znaczenie wyjaśnia, dlaczego <i>Wzniosłem pomnik</i> jest utworem metapoetyckim	interpretuje wymowę utworu ocenia postawę artysty wobec przekonania o nieśmiertelności jego utworów	platoński szal twórczy czy rzemiosło poetyckie wyjaśnia, czy obraz Picassa można uznać za realizację toposu poety natchnionego i szalu poetyckiego	nawiązującymi do motywu nieśmiertelności poezji
34.	Horacy jako wychowawca	wprowadzenie do lekcji 40. <i>Horacy jako wychowawca</i> Horacy, <i>Ojczyzna – okrętem</i> Josif Brodski, <i>W stylu Horacego</i> (fr.) miniprzewodnik: motywy antyczne	umie wskazać w pieśni Horacego animizację i personifikację określa nastrój pieśni opowiada, czego dotyczy sytuacja liryczna ukazana	wyjaśnia, na czym polega personifikacja zastosowana w pieśni wskazuje alegorie statku i burzy w wierszu Brodskiego	wyjaśnia sensy alegoryczne utworu Horacego rozważa, w jaki sposób w wierszu Horacego realizuje się motyw patriotyzmu wyjaśnia, dlaczego Brodski posłużył	interpretuje alegorie obecne w pieśni Horacego wyjaśnia tytuł wiersza Brodskiego objaśnia różnicę między patriotyzmem	porównuje wykorzystanie alegorii okrętu w wierszu Horacego i w innym tekście kultury

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNÓŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
			w wierszu Brodskiego wyjaśnia, co jest tematem wiersza Brodskiego		się zdrobieniem rzeczownika <i>statek</i>	Horacego a Brodskiego porównuje pieśń Horacego z wierszem Brodskiego	

35.	Język oficjalny i nieoficjalny	wprowadzenie do lekcji 41. <i>Język oficjalny i nieoficjalny</i> Ewa Baniecka, <i>Gwara młodzieżowa jako odmiana współczesnej polszczyzny</i> (fr.)	rozumie rolę języka jako narzędzia komunikacji zna zasadę podziału języka ogólnego na język oficjalny i nieoficjalny wymienia odmiany języka, wie, czym się one charakteryzują pism użytkowych i stara się je stosować podaje synonimy wyrazu <i>dziewczyna</i> zna zasady konstrukcji dostrzega zalety i zagrożenia wynikające ze zjawiska mody językowej	potrafi rozpoznać w tekście odmiany języka oficjalnego i nieoficjalnego wymienia i definiuje formy tekstów użytkowych tworzy pisma użytkowe stosuje w pismach użytkowych zasady kompozycyjne stara się wyjaśnić związek między stylem kolokwialnym, nieoficjalną odmianą polszczyzny a gwarą młodzieżową, odwołuje się do tekstu	rozwija umiejętność tworzenia różnych pism użytkowych odwołuje się do tekstu Banieckiej i ocenia jedno z określeń atrakcyjnej dziewczyny pod względem ekspresywności i tajności	tworzy pisemne oświadczenie wyjaśnia istotę mody językowej, odwołując się do tekstu Banieckiej i własnych doświadczeń	wykazuje się doskonałą umiejętnością tworzenia pism użytkowych
ŚREDNIOWIECZE							
36.	Tysiąc lat kultury średniowiecza	wprowadzenie do lekcji 42. <i>Tysiąc lat kultury średniowiecza</i> Jacques Le Goff, <i>Człowiek średniowiecza</i> (fr.) miniprzewodnik: symboliczne	zna czas trwania epoki określa najważniejsze wydarzenia wpływające na kontekst	zna symbole mające szczególne znaczenie dla średniowiecza wie, na czym polegał średniowieczny uniwersalizm	omawia niejednoznaczność symboliki psa wyjaśnia, w jaki sposób średniowiecze postrzegało sens istnienia	wyjaśnia powody nadawania elementom przyrody sensu symbolicznego w okresie średniowiecza	rozważa i uzasadnia rolę symboli w życiu człowieka różnych epok

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
		zwierzęta średniowiecza	historyczny i kulturowy epoki wie, czym jest symbol rozwija umiejętność przetwarzania informacji w tekście popularno-naukow ym	wie, z czego wynikała uprzywilejowana rola łaciny w okresie średniowiecza	przedmiotów niematerialnych uzasadnia, czy myślenie symboliczne w średniowieczu miało charakter naukowy	wyjaśnia rolę myślenia symbolicznego w ludzkim życiu	
37.	Język jako system znaków	wprowadzenie do lekcji 44. <i>Język jako system znaków</i> Jan Parandowski, <i>Język zbiorem znaków</i> (fr.) [<i>Ach, miłość...</i>]	wie, że język jest systemem znaków wie, na jakie podsystemy można podzielić język rozwija umiejętność wykorzystywania wiedzy z zakresu gramatyki w interpretacji utworów	podaje przykłady form językowych do wybranego słowa udoskonala umiejętność rozbioru logicznego wypowiedzeń	doskonali umiejętność przeredagowywani a tekstu	wyjaśnia, na czym polega specyfika dzieła literackiego dokonuje przekładu anonimowego wiersza na współczesną polszczyznę, a następnie wskazuje elementy	przyporządkowuje zmiany w uwspółcześnionej wersji wiersza do odpowiednich podsystemów języka

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
			literackich i tworzeniu własnych tekstów			językowe, które uległy zmianie	
38.	Średniowieczny wzór rycerza	wprowadzenie do lekcji 45. <i>Średniowieczny wzór rycerza</i> <i>Pieśń o Rolandzie</i> (fr.)	umie wskazać cechy idealnego rycerza charakteryzuje Rolanda na podstawie fragmentu tekstu wie, co to jest literatura parenetyczna gromadzi argumenty do dyskusji nad postawą Rolanda	wskazuje w tekście przykłady etosu rycerskiego wymienia cechy literatury parenetycznej ujawniające się w <i>Pieśni o Rolandzie</i> uczestniczy w dyskusji	ocenia decyzję Rolanda o odrzuceniu pomocy objaśnia sens ostatnich gestów Rolanda, odnosząc się do etosu rycerskiego i symboliki chrześcijańskiej	wyjaśnia funkcje elementów gloryfikujących śmierć Rolanda rozważa, czy można pogodzić religijne ideały z krzewieniem wiary za pomocą siły	porównuje postawy heroiczne trzech wybranych przez siebie bohaterów literackich różnych epok
39.	Franciszkanizm – kontynuacje i nawiązania	wprowadzenie do lekcji 49. <i>Franciszkanizm – kontynuacje i nawiązania</i>	wskazuje w <i>Hymnie</i> cechy gatunkowe określa osobę mówiącą i adresata	przywołuje określenia przypisane bohaterom <i>Hymnu</i>	charakteryzuje elementy przyrody opisane w <i>Hymnie</i> ocenia franciszkańską	wyjaśnia, dlaczego <i>Hymn</i> nazywa się także <i>Pieśnią słoneczną</i>	analizuje, w jaki sposób polska literatura nawiązywała do idei franciszkanizmu, odwołuje się do wybranych tekstów kultury

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
		św. Franciszek z Asyżu, <i>Hymn</i> (fr.) papież Franciszek, encyklika <i>Laudato si'</i> (fr.)	wymienia bohaterów <i>Hymnu</i> wie, czym są antropomorfizacja i encyklika czyta ze zrozumieniem tekst encykliki	zna okoliczności powstania encykliki <i>Laudato si'</i> opisuje model życia przedstawiony w encyklice przedstawia swoje stanowisko wobec problemu poruszonego w encyklice	postawę afirmacji świata wskazuje w encyklice bezpośrednio i pośrednio nawiązania do franciszkanizmu	podaje teologiczne uzasadnienie działań na rzecz ochrony środowiska	
40.	Opowieść o miłości nieszczęśliwej	wprowadzenie do lekcji 50. <i>Opowieść o miłości nieszczęśliwej</i> <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i> (fr.) Halina Poświatowska, [<i>tutaj leży Izold jasnowłosa...</i>]	zna pojęcia: romans, romans rycerski czyta tekst ze zrozumieniem wymienia i opisuje bohaterów tekstu cytuje argumenty prawne i moralne wysuwane przez Ogryna	wyjaśnia, jaką rolę pełni świat przyrody w życiu Tristana i Izoldy w wypowiedzi argumentacyjnej wyróżnia wstęp, rozwinięcie, zakończenie określa nastrój wiersza	ocenia postawę Tristana wobec Ogryna interpretuje słowa Ogryna, że Tristan jest „umarły” w wypowiedzi argumentacyjnej zachowuje cechy tej formy gatunkowej	formułuje uniwersalne twierdzenie o miłości, odwołując się do historii uczucia Tristana i Izoldy w wypowiedzi argumentacyjnej pisze efektowny, atrakcyjny wstęp	w wypowiedzi argumentacyjnej odwołuje się do wielu tekstów kultury omawia kreacje średniowiecznych kochanków na podstawie <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i> oraz innych tekstów kultury

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
			<p>pisze wypowiedź argumentacyjną na temat sensu wierności bez miłości</p> <p>określa osobę mówiącą i bohaterów wiersza Poświatowskiej</p>	<p>Poświatowskiej, opinię uzasadnia przykładami z tekstu</p> <p>analizuje budowę składniową ostatniej strofy wiersza, określa wpływ tej konstrukcji na wymowę utworu</p>	<p>na podstawie biogramu Poświatowskiej wyjaśnia, czy wiersz zawiera elementy biograficzne</p>	<p>w zakończeniu zręcznie podsumowuje rozważania</p> <p>wskazuje i interpretuje nawiązania do historii Tristana i Izoldy w wierszu Poświatowskiej</p>	
41.	Symbolika miłości	wprowadzenie do lekcji 51. <i>Symbolika miłości</i> <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i> (fr.)	<p>czyta tekst ze zrozumieniem</p> <p>opisuje wydarzenia i bohaterów ukazanych w tekście</p> <p>zbiera materiały do referatu</p>	<p>opisuje niezwykle wydarzenia, do których doszło po śmierci Tristana i Izoldy</p> <p>ocenia postępowanie Izoldy o Białych Dłoniach</p> <p>pisze referat na temat symboli,</p>	<p>objaśnia symbolikę nagiego miecza rozdzielającego śpiących kochanków</p> <p>wzbogaca swój referat prezentacją multimedialną</p>	<p>wyjaśnia, dlaczego literatura tak często sięga po symbole</p> <p>przygotowuje referat zgodny ze wszystkimi założeniami tej formy wypowiedzi</p>	<p>rozważa rolę symboli (np. przedmiotów, roślin, kolorów) w różnych tekstach kultury</p> <p>wygłasza referat w klasie</p>

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
				którymi artyści obrazują miłość			
42.	Poetycki traktat teologiczny	wprowadzenie do lekcji 52. <i>Poetycki traktat teologiczny Bogurodzica</i> (tekst średniowieczny i przekład na współczesną polszczyznę)	czyta ze zrozumieniem <i>Bogurodzicę</i> zna czas powstania utworu wskazuje najważniejsze cechy gatunkowe pieśni religijnej wskazuje w <i>Bogurodzicy</i> osobę mówiącą i adresata	opisuje sytuację liryczną ukazaną w <i>Bogurodzicy</i> wyjaśnia, na czym polega symetria budowy strof pisze wypowiedź argumentacyjną	określa modlitewny charakter <i>Bogurodzicy</i> rozważa, dlaczego <i>Bogurodzicę</i> można nazwać poetyckim traktatem teologicznym wie, co oznaczają pojęcia: antyteza, hierarchizm, teocentryzm	interpretuje <i>Bogurodzicę</i> w kontekście teocentryzmu i hierarchizmu pisze wypowiedź argumentacyjną zgodnie ze wszystkimi zasadami tej formy gatunkowej	ocenia, czy próśby zawarte w <i>Bogurodzicy</i> mogłyby znaleźć się we współczesnej modlitwie
43.	<i>Bogurodzica</i> – pierwszy polski hymn	wprowadzenie do lekcji 53. <i>Bogurodzica – pierwszy polski hymn Bogurodzica</i> (tekst średniowieczny)	wie, czym charakteryzuje się hymn jako gatunek literacki potrafi wskazać w <i>Bogurodzicy</i>	wskazuje środki stylistyczne wpływające na muzyczny charakter <i>Bogurodzicy</i>	wyjaśnia, czy zasadna jest opinia Jana Długosza, że <i>Bogurodzicę</i> można określić	uzasadnia, dlaczego <i>Bogurodzicę</i> zapisano w języku polskim, chociaż językiem dominującym	rozważa, czy w treści próśb zanoszonych do Maryi można odnaleźć wartości szczególnie ważne dla Polaków

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNÓŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
			środki wpływające na nastrój pieśni	wyjaśnia, kim jest podmiot zbiorowy, uzasadnia swoje zdanie	mianem pieśni ojczyściej zna okoliczności zapisu najstarszych słów w języku polskim	w literaturze średniowiecza była łacina	

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
44.	Trwałość i zmiana w języku	wprowadzenie do lekcji 54. <i>Trwałość i zmiana w języku</i> Teresa Skubalanka, <i>Wczesno- czy późnośredniowieczny język Bogurodzicy?</i> (fr.)	zna okoliczności powstania języka polskiego zna pojęcia: archaizm, neologizm, neosemantyzm wymienia rodzaje archaizmów podaje przykład neosemantyzmu z <i>Bogurodzicy</i> czyta ze zrozumieniem tekst Skubalanki	zna ogólne cechy języków słowiańskich wskazuje i nazywa różne typy archaizmów w <i>Bogurodzicy</i> wskazuje i określa formy deklinacyjne i koniugacyjne w <i>Bogurodzicy</i> wskazuje problemy poruszone w tekście Skubalanki	rozumie i objaśnia proces wyodrębniania się języka polskiego wie, czym charakteryzuje się przegłos polski wyjaśnia na podstawie tekstu Skubalanki różnicę między tekstem archaicznym a archaizowanym	ocenia, które cechy <i>Bogurodzicy</i> wpływają na przynależność średniowiecznej polszczyzny do grupy języków słowiańskich określa, kiedy dochodzi do powstania neologizmów i neosemantyzmów w <i>Bogurodzicy</i> analizuje <i>Bogurodzicę</i> pod kątem zmian w języku	wyszukuje w języku ogólnopolskim lub w gwarze wyrazu / wyrażenia będącego nośnikiem form archaicznej polszczyzny
45.	Średniowieczna mowa uczuć	wprowadzenie do lekcji 55. <i>Średniowieczna mowa uczuć</i>	określa gatunek literacki <i>Lamentu świętokrzyskiego</i>	wypisuje z wiersza najczęściej występujące	wskazuje w tekście fragmenty o charakterze emocjonalnym	charakteryzuje kreację Matki Bożej w tekście, uwzględnia rolę	ocenia związek wizerunku Matki Boskiej w <i>Lamencie świętokrzyskim</i> ze średniowieczną piętą

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
		<i>Lament świętokrzyski</i> (fr.)	wie, pod jakimi tytułami utwór występuje w literaturze określa osobę mówiącą i jej adresatów w <i>Lamencie świętokrzyskim</i> opisuje sytuację liryczną w <i>Lamencie świętokrzyskim</i>	epitety, określa ich funkcję uzasadnia, który wizerunek Maryi jest mu bliższy – z <i>Bogurodzicy</i> czy z <i>Lamentu Świętokrzyskiego</i>	wskazuje w tekście fragmenty o charakterze kontrastowym	kontrastów i środków stylistycznych	wyszukuje podobieństwa i różnice między <i>Bogurodzicą</i> a <i>Lamentem Świętokrzyskim</i> , uwzględnia typ liryki, nadawcę, adresatów, obraz Boga i Maryi, styl, idee przewodnią
46.	<i>Danse macabre</i> – taniec ze śmiercią	wprowadzenie do lekcji 57. <i>Danse macabre – taniec ze śmiercią</i> <i>Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> (fr.)	zna okoliczności powstania motywu <i>danse macabre</i> opisuje wizerunek śmierci popularny w średniowieczu wypisuje z wiersza antytezy i wyrazy bliskoznaczne	określa rolę alegorii w średniowiecznym wizerunku śmierci określa funkcję antytez i wyrazów bliskoznacznych cytuje fragmenty o charakterze groteskowym	objaśnia fragmenty o charakterze groteskowym uzasadnia, że wiersz zawiera elementy naturalistyczne wskazuje, co łączy ludzi wymienionych	omawia funkcję groteski w utworze tworzy notatkę syntetyzującą na temat sztuki umierania w literaturze i kulturze średniowiecza	wyjaśnia, dlaczego konwencja naturalistyczna była popularna w średniowieczu wyszukuje we współczesnej kulturze nawiązania do średniowiecznego motywu <i>danse macabre</i>

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
		infografika: idee średniowiecza	wskazuje w tekście elementy komiczne		w przemowie Śmierci		
47.	Średniowieczni w krzywym zwierciadle satyry	wprowadzenie do lekcji 58. <i>Średniowieczni w krzywym zwierciadle satyry</i> <i>Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> (fr.) Miron Białoszewski, <i>Wywiad</i> zadanie projektowe (start-up)	wie, czym jest satyra rozumie określenie <i>memento mori</i> wskazuje w tekście elementy humorystyczne wskazuje elementy łączące <i>Wywiad</i> z tekstem średniowiecznym wyszukuje w <i>Wywiadzie</i> antytezy włącza się w prace projektowe	rozumie, na czym polega demokratyzm śmierci wskazuje w tekście średniowiecznym fragmenty o charakterze satyrycznym, uzasadnia swój wybór wskazuje w <i>Wywiadzie</i> elementy współczesności zbiera materiały do zadania projektowego	objaśnia i uzasadnia, na czym polega kontrast między wypowiedziami Śmierci i Mistrza Polikarpa porównuje tekst średniowieczny z graficzną realizacją motywu <i>danse macabre</i> uzasadnia, czy <i>Wywiad</i> zawiera elementy groteski	omawia związek między zastosowaniem humoru a moralizatorską wymową tekstów średniowiecza tworzy projekt start-upowy	porównuje wizerunek śmierci ukazany w <i>Rozmowie Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> i w tekstach kultury współczesnej

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
48.	Poetycka <i>summa</i> średniowiecza	wprowadzenie do lekcji 59. Poetycka <i>summa</i> średniowiecza Dante Alighieri, <i>Boska komedia</i> (fr.)	wie, co oznacza pojęcie <i>summa</i> wymienia cechy gatunkowe <i>Boskiej komedii</i> opisuje sytuację egzystencjalną osoby mówiącej w tekście	wskazuje najważniejsze elementy kompozycji <i>Boskiej komedii</i> nazywa typ strof występujących w tekście określa nastrój fragmentu poematu	wyjaśnia, czy poemat Dantego można nazwać <i>summą</i> uzasadnia, na czym polega teologiczny i syntetyczny charakter <i>Boskiej komedii</i>	wyjaśnia, jak kompozycja <i>Boskiej komedii</i> wpływa na wymowę utworu omawia, na czym polega wizyjność poematu Dantego	porównuje obraz zaświatów w kulturze różnych epok
49.	Średniowiecz na wizja zaświatów	wprowadzenie do lekcji 60. <i>Średniowieczna wizja zaświatów</i> Dante Alighieri, <i>Boska komedia</i> (fr.) Tadeusz Różewicz, <i>Brama</i>	rozumie rolę teocentryzmu w średniowieczu charakteryzuje obraz piekła z <i>Pieśni III</i> cytuje określenia piekła z <i>Pieśni IV</i> stawia tezę i gromadzi argumenty na	objaśnia, na czym polega groza dantejskich scen w <i>Boskiej komedii</i> , uzasadnia swoje zdanie pisze wypowiedź argumentacyjną na temat piekła wyjaśnia sens napisu nad bramą	określa funkcję zbiorowych scen niedoli ukazanych przez Dantego w wypowiedzi argumentacyjnej zachowuje cechy tej formy gatunkowej określa funkcję elementów	rozważa, czy strach przed karą jest dobrą motywacją postępowania człowieka, uzasadnia swoje zdanie pisze efektowny, atrakcyjny wstęp w zakończeniu zręcznie	wyjaśnia, odwołując się do różnych tekstów kultury, w jaki sposób na przestrzeni wieków zmieniał się postrzeganie śmierci w wypowiedzi argumentacyjnej odwołuje się do wielu tekstów kultury wyszukuje w różnych źródłach przykłady potwierdzające

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
		miniprzewodnik: motywy i idee średniowieczne	potrzeby wypowiedzi argumentacyjnej określa temat <i>Bramy</i> Różewicza wie, na czym polega turpizm; stara się wyszukać elementy turpistyczne w wierszu Różewicza	dantejskiego piekła w wierszu Różewicza, odnosi się do <i>Boskiej komedii</i> wskazuje w <i>Bramie</i> elementy satyryczne	satyrycznych w <i>Bramie</i> interpretuje sens związku frazeologicznego w zakończeniu wiersza Różewicza	podsumowuje rozważania opisuje piekło w ujęciu Różewicza	stwierdzenie, że współczesność można nazwać cywilizacją śmierci
50.	Projekcja filmu <i>Siódma pieczęć</i>	<i>Siódma pieczęć</i> , reż. Ingmar Bergman, 1957	ogląda film <i>Siódma pieczęć</i>				

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNOŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
51.	W poszukiwaniu Boga – <i>Siódma pieczęć</i>	wprowadzenie do lekcji 62. <i>W poszukiwaniu Boga – Siódma pieczęć</i> , reż. Ingmar Bergman, 1957 Apokalipsa świętego Jana (8,1–11)	określa formę gatunkową filmu przedstawia swoje wrażenia po obejrzeniu dzieła wymienia i charakteryzuje bohaterów omawia główne wątki wie, jaki tekst kultury stanowi kontekst dla filmu Bergmana	opisuje, jakie wyobrażenie ludzi średniowiecza o świecie ukazano w filmie określa nastrój ostatniej sceny filmu wskazuje w filmie elementy symboliczne	wskazuje w filmie postaci, które reprezentują współczesny sposób postępowania ocenia wizerunek Śmierci w filmie interpretuje wymowę gry w szachy ze Śmiercią	wskazuje w filmie nawiązania do Biblii, określa ich funkcje opisuje różne oblicza miłości ukazane w filmie interpretuje wymowę filmu w kontekście fragmentu Apokalipsy świętego Jana	porównuje, w jaki sposób kultura i literatura prezentują lęki człowieka średniowiecza i człowieka współczesnego
52.	Sztuka i architektura średniowiecza	wprowadzenie do lekcji 63. <i>Sztuka i architektura średniowiecza</i> Julian Przybós, <i>Widzenie katedry w Chartres</i>	przedstawia, kim jest i do kogo kieruje swoją wypowiedź osoba mówiąca w wierszu Przybosia	podaje cechy malarstwa i rzeźby w stylu romańskim i gotyckim określa nastrój wiersza Przybosia gromadzi materiał do referatu na	podaje przykłady romańskich i gotyckich dzieł malarskich i rzeźbiarskich wyjaśnia, jak należy rozumieć słowo <i>widzenie</i> zawarte	wskazuje różnice między stylem rzeźby gotyckiej i romańskiej rozważa zasadność poznawania zabytków epok minionych,	analizuje wizerunek katedry w Chartres ukazany w wierszu Przybosia; porównuje go ze zdjęciem tego kościoła zamieszczonym w podręczniku wygłasza referat w klasie

Autor: Adam Kalbarczyk

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
CZĘŚĆ 1. STAROŻYTNÓŚĆ – ŚREDNIOWIECZE							
		miniprzewodnik: wynalazki średniowiecza		temat tego, co średniowieczne go podoba się dzisiejszym nastolatkom	w tytule wiersza Przybosia pisze referat zgodnie z założeniami tej formy wypowiedzi	odwołuje się do wiersza Przybosia wzbogaca swój referat prezentacją multimedialną	

Lp.	Temat lekcji	Materiał rzeczowy	Wymagania				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			Uczeń	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	Uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
53.	Odrodzenie – nowa interpretacja antyku	wprowadzenie do lekcji 1. <i>Odrodzenie – nowa interpretacja antyku</i> Eugenio Garin, <i>Człowiek renesansu</i> (fr.) miniprzewodnik: wielcy ludzie renesansu infografika: główne idee renesansu	zna genezę pojęcia <i>renesans</i> określa ramy czasowe i kontekst historyczny epoki wie, czym była reformacja rozumie najważniejsze idee i hasła renesansu czyta ze zrozumieniem fragmenty tekstu Garina zna najważniejszych twórców epoki podaje kilka tytułów dzieł renesansowych	objaśnia najważniejsze idee i hasła epoki wyjaśnia, na czym polega „rozbudzenie kulturalne” ludzi renesansu wymienia, odwołując się do tekstu Garina, dziedziny życia i kultury, którymi interesowali się renesansowi twórcy	potrafi wskazać w wybranych dziełach renesansu nawiązania do głównych idei epoki omawia, odwołując się do tekstu Garina, na czym polega życie aktywne formuluje własną definicję antropocentryzmu, odwołując się do tekstu Garina i wprowadzenia do lekcji	uzasadnia, jakie korzyści i zagrożenia wynikają z postrzegania człowieka jako centrum świata interpretuje postać Pallas Ateny jako symbolu życia obywatelskiego	wyjaśnia, co było źródłem inspiracji dla renesansowej architektury, powołuje się na przykłady
54.	Człowiek w centrum – filozofia renesansu	wprowadzenie do lekcji 2. <i>Człowiek w centrum – filozofia renesansu</i> Giovanni Pico della Mirandola, <i>O godności człowieka</i> (fr.)	definiuje humanizm jako ruch umysłowy renesansu zna pojęcia <i>antropocentryzm</i> i <i>homo faber</i> wskazuje w tekście epitety i peryfrazy	zna najważniejszych filozofów epoki rozumie i stosuje pojęcie <i>homo faber</i> wyjaśnia, na czym polega nawiązanie do antropocentryzmu w tekście Mirandoli	wie, co różniło humanizm od scholastyki rozważa, czy każdy człowiek zasługuje na określenie <i>homo faber</i> wyjaśnia, kim jest Bóg i czym jest świat według Mirandoli	wie, na czym polegał neoplatonizm rozważa, w jaki sposób Mirandola ocenia Boga, wyjaśnia, co jest podstawą tej oceny	w wypowiedzi argumentacyjnej odwołuje się do wielu tekstów kultury

Autor: Adam Kalbarczyk

			określające człowieka wyszukuje fragmenty ukazujące pogląd Mirandoli na świat pisze wypowiedź argumentacyjną na temat kondycji człowieka zbiera argumenty do dyskusji na temat wolności człowieka	określa funkcję epitetów i peryfraz w tekście Mirandoli w wypowiedzi argumentacyjnej wyróżnia wstęp, rozwinięcie, zakończenie uczestniczy w klasowej dyskusji	w wypowiedzi argumentacyjnej zachowuje cechy tej formy gatunkowej	interpretuje metaforę „człowiek rzeźbiarzem samego siebie” w wypowiedzi argumentacyjnej pisze efektowny, atrakcyjny wstęp w zakończeniu zręcznie podsumowuje rozważania	
55.	Skuteczność jako cnota	wprowadzenie do lekcji 3. <i>Skuteczność jako cnota</i> Niccolò Machiavelli, <i>Księżę</i> (fr.)	objaśnia zastosowaną w <i>Księżciu</i> alegorię lwa i lisa, uwzględnia cechy tych zwierząt wymienia, jakie cechy powinien mieć władca, który pragnie uniknąć politycznej porażki	wskazuje, czego powinna unikać osoba rządząca państwem wyjaśnia różnicę między relacjami opartymi na miłości a relacjami, w których dominuje strach	potrafi wskazać i omówić, z czego wynikało zainteresowanie problematyką filozoficzną w renesansie omawia różnicę między etyczną powinnością a skutecznością działania	omawia, w jaki sposób Machiavelli ocenia ludzi zestawia i omawia dwa sposoby myślenia o człowieku we fragmentach dzieł Mirandoli i Machiavellego	odwołuje się do różnych źródeł wiedzy i wyjaśnia, dlaczego Borgię można nazwać pierwowzorem tytułowego bohatera <i>Księżcia</i>
56.	Utopia – groźny ideał?	wprowadzenie do lekcji 4. <i>Utopia – groźny ideał?</i> Thomas More, <i>Utopia</i> (fr.)	podaje tytuł dzieła, które rozpowszechniło motyw utopii i antyutopii	przywołuje dzieła literatury antycznej, w których pojawia się motyw państwa idealnego	wskazuje analogię między wizją państwa w <i>Utopii</i> a biografią More’a	uzasadnia, w jaki sposób autor <i>Utopii</i> postrzega małżeństwo	porównuje wizję państwa utopijnego w dziele More’a i w innym tekście kultury podaje przykłady współczesnych utopii i antyutopii

Autor: Adam Kalbarczyk

		zadanie projektowe (projekt funkcjonowania szkoły)	wie, czym charakteryzuje się utopia jako forma gatunkowa wyjaśnia, jak More rozumie rolę pieniędzy w życiu człowieka i jego dążenie do pomnażania dóbr materialnych włącza się w prace projektowe	opisuje, jaki jest stosunek Utopian do złota i kamieni szlachetnych opisuje rolę rodziny w państwie idealnym More'a zbiera materiały do zadania projektowego	opisuje sposób funkcjonowania prawa w <i>Utopii</i> wymienia, jakie elementy państwa totalitarnego znalazły odzwierciedlenie w <i>Utopii</i> rozważa i uzasadnia, jakie dobra człowiek powinien mieć na własność, a jakimi może się dzielić z innymi	ocenia sposób, w jaki autor <i>Utopii</i> postrzega prawo rozważa, jakie są zagrożenia i korzyści z planowania czasu sobie i innym tworzy projekt funkcjonowania szkoły ponadpodstawowej	
57.	Rzeczpospolita idealna	wprowadzenie do lekcji 5. <i>Rzeczpospolita idealna</i> Andrzej Frycz Modrzewski, <i>O poprawie Rzeczpospolitej</i> (fr.)	wie, co to jest publicystyka zna główne tematy publicystyki renesansowej określa podstawową problematykę tekstu wskazuje fragmenty, w których ujawnia się stosunek autora do religii i sporów religijnych zna i stosuje podstawowe środki retoryczne	zna tytuły i adresatów poszczególnych ksiąg traktatu <i>O poprawie Rzeczpospolitej</i> wskazuje środki językowe służące celom perswazyjnym w dziele Modrzewskiego przygotowuje mowę, w której przedstawia program reformy szkoły	omawia, w jaki sposób Modrzewski pojmuje rolę prawa w republice uzasadnia, czy traktat <i>O poprawie Rzeczpospolitej</i> jest dziełem utopijnym czy refleksją nad kondycją państwa przygotowuje mowę, zachowując cechy gatunkowe tej formy wypowiedzi	rozważa, na czym polega pacyfizm Modrzewskiego uzasadnia, na czym polega ponadczasowy charakter utworu omawia, odwołując się do dzieła Modrzewskiego i własnych obserwacji, czemu powinny służyć reformy państwa	wygłasza mowę na forum klasy

Autor: Adam Kalbarczyk

58.	Miłość w noweli doskonałej	wprowadzenie do lekcji 6. <i>Miłość w noweli doskonałej</i> Giovanni Boccaccio, <i>Sokół</i>	wie, że utwór jest fragmentem <i>Dekameronu</i> wie, że utwór jest nowelą zna elementy składające się na schemat kompozycji noweli określa elementy świata przedstawionego w utworze: czas, przestrzeń, postaci	zna okoliczności powstania utworu wie, czym charakteryzuje się nowela wskazuje w tekście kolejne elementy kompozycji noweli omawia relacje damy i Federiga uzasadnia, czy dla miłości warto poświęcić to, co najcenniejsze	wie, czym jest motyw sokoła w organizacji fabuły noweli przedstawia i ocenia, jak zmieniał się stosunek Monny Giovanni do Federiga	omawia symboliczną funkcję motywu sokoła w noweli Boccaccia uzasadnia, czy kierowanie się miłością zawsze prowadzi ku dobru	porównuje obraz miłości w tekście Boccaccia oraz innych tekstach kultury (np. <i>Dziejach Tristana i Izoldy</i>)
-----	----------------------------	--	--	--	---	--	---

59.	Renesansowe małżeństwo doskonałe	wprowadzenie do lekcji 8. <i>Renesansowe małżeństwo doskonałe</i> Mikołaj Rej, <i>Żywot człowieka poczciwego</i> (fr.)	wie, że utwór Reja należy do literatury parenetycznej wie, jaki wzorzec osobowy propaguje wyszukuje w tekście zdrobienia oraz argumenty przemawiające za wstąpieniem w stan małżeński pisze wypowiedź argumentacyjną na temat małżeństwa opisuje sytuację liryczną ukazaną w wierszu Lipskiej uzasadnia, co jest niezbędne do szczęśliwego funkcjonowania rodziny, odwołuje się do tekstów włącza się w prace projektowe	określa funkcję zdrobień uzasadnia, jaką wizję małżeństwa prezentuje Rej: wyidealizowaną czy realistyczną w wypowiedzi argumentacyjnej wyróżnia wstęp, rozwinięcie, zakończenie zbiera materiały do zadania projektowego	wyszukuje w tekście Reja fragment, w którym ujawnia się stosunek narratora do dzieci w wypowiedzi argumentacyjnej zachowuje cechy tej formy gatunkowej, odwołuje się do wskazanych tekstów tworzy prezentację multimedialną o wielkich ludziach polskiego renesansu	wskazuje w tekście Reja środki językowe wpływające na emocjonalny charakter dzieła potrafi wskazać różnicę między traktatem Reja a traktatami powstałymi w okresie średniowiecza <i>porównuje wizję świata w <i>Żywocie człowieka poczciwego</i> i w <i>Utopii</i> Thomasa More'a</i>	porównuje sposób przedstawienia małżeństwa w utworze Reja i w innych tekstach kultury
60.	Renesansowy wzór gospodarza	wprowadzenie do lekcji 9. <i>Renesansowy wzór gospodarza</i>	zna pojęcie <i>homo oeconomicus</i> zna renesansowe wzorce osobowe: dworzanina i ziemianina	porównuje średniowieczny wzór rycerza z renesansowym wzorem ziemianina	wyjaśnia, dlaczego Rej porównał złego gospodarza do zakonnika ocenia ukazany w tekście stosunek	charakteryzuje i ocenia ziemianina z tekstu Reja, zwracając uwagę, czy jest to	porównuje obraz przyrody ukazany w <i>Żywocie człowieka poczciwego</i> i innym tekście renesansowym

Autor: Adam Kalbarczyk

		Mikołaj Rej, <i>Żywot człowieka poczciwego</i> (fr.)	opisuje treść przykładu z 1. akapitu wskazuje w tekście powtórzenia formułuje rady, jak traktować pracownika	omawia funkcję powtórzeń w tekście charakteryzuje stosunek gospodarza do pracowników w tekście Reja	gospodarza do pracowników uzasadnia, jaki stosunek do pracowników Rej uważa za wzorcowy omawia rolę zdrobnień i wyliczeń w tekście	człowiek o wyższych aspiracjach, czy też groszorb i sybaryta rozważa i uzasadnia, do której techniki motywowania pracowników zachęca Rej: kija czy marchewki, odwołuje się do tekstu	
--	--	--	--	--	--	---	--

61.	Optymizm humanisty	wprowadzenie do lekcji 10. <i>Optymizm humanisty</i> Jan Kochanowski, [Serce roście...], [Chcemy sobie być radzi...]	wie, czym są epikureizm i stoicyzm zna cechy gatunkowe pieśni wskazuje motywy tematyczne pieśni charakteryzuje osobę mówiącą i adresata opisuje obraz przyrody ukazany w pieśni [Serce roście...] wskazuje w pieśniach fragmenty o charakterze sentencji rozważa, co daje człowiekowi poczucie szczęścia	przypomina założenia epikureizmu i stoicyzmu przypomina założenia horacjańskiej zasady „złotego środka” określa budowę składniową sformułowań o charakterze sentencji przedstawia, jakie rady formułuje poeta w pieśniach opisuje stosunek poety do Boga i ludzkiego rozumu	wyszukuje i omawia nawiązania do epikureizmu i stoicyzmu w pieśniach określa związek przyrody ukazanej w pieśni [Serce roście...] z dalszą częścią utworu interpretuje sens ostatniej strofy wyjaśnia, dlaczego twórczość Kochanowskiego określa się mianem humanizmu renesansowego	uzasadnia, która postawa jest poecie bliższa – epikurejska czy stoicka omawia, na czym polega zróżnicowany obraz człowieka w pieśni [Serce roście...] wydziela w utworze część refleksyjną i opisową, uzasadnia kryteria podziału interpretuje symbole znajdujące się w pieśni [Chcemy sobie być radzi...] uzasadnia, czy ta pieśń realizuje topos <i>homo viator</i>	podaje przykłady tekstów kultury podejmujących podobną tematykę, co omówione pieśni Jana Kochanowskiego
-----	--------------------	---	--	---	--	---	---

62.	Renesansowy klasycyzm	<p>wprowadzenie do lekcji 11. <i>Renesansowy klasycyzm</i> Jan Kochanowski <i>[Niezwykłym i nie leda piórem opatrzony...]</i> Leopold Staff, <i>Przedśpiew</i> zadanie projektowe (inscenizacja poezji Kochanowskiego)</p>	<p>wie, co charakteryzuje klasycyzm w sztuce i literaturze wie, czym jest utwór metapoetycki zna pojęcie <i>horacjanizm</i> wskazuje w pieśni przerzutnie analizuje budowę epitetów z wiersza Staffa przygotowuje argumenty do klasowej dyskusji stawia tezę interpretacyjną i gromadzi argumenty na jej uzasadnienie włącza się w prace projektowe</p>	<p>zna źródła klasycyzmu Kochanowskiego określa funkcję przerzutni w pieśni wskazuje w pieśni nawiązania do mitologii i geografii omawia funkcję i sens epitetów z wiersza Staffa określa nastrój wiersza Staffa uczestniczy w klasowej dyskusji pisze szkic interpretacyjny zbiera materiały do zadania projektowego</p>	<p>omawia funkcję nawiązań do mitologii i odwołań do geografii w pieśni Kochanowskiego charakteryzuje stanowisko Kochanowskiego na temat własnej poezji wskazuje w wierszu Staffa kontrasty wskazuje i uzasadnia, do jakich postaw etycznych odwołuje się Staff omawia, na czym polega nawiązanie Staffa do idei renesansowego klasycyzmu uzasadnia swoje zdanie w klasowej dyskusji, zachowuje zasady etyki wypowiedzi i etykiety językowej pisze szkic interpretacyjny, zachowując cechy gatunkowe tej formy wypowiedzi tworzy scenariusz inscenizacji poezji Kochanowskiego</p>	<p>uzasadnia, że pieśń <i>[Niezwykłym i nie leda piórem opatrzony...]</i> jest wyrazem renesansowego klasycyzmu uzasadnia, czy Kochanowski zasługuje na miano artysty renesansowego charakteryzuje obraz poety ukazany w pieśni porównuje pieśń Kochanowskiego i wiersz Staffa w szkicu interpretacyjnym pisze efektowny, atrakcyjny wstęp w zakończeniu zręcznie podsumowuje rozważania tworzy inscenizację poezji Kochanowskiego</p>	<p>rozważa, jakie wymogi powinno spełniać dzieło aspirujące do bycia nieśmiertelnym porównuje funkcjonowanie motywu <i>non omnis moriar</i> w różnych tekstach kultury wnioski z porównania pieśni Kochanowskiego i wiersza Staffa zapisuje w formie interpretacji porównawczej wystawia na scenie inscenizację poezji Kochanowskiego</p>
-----	-----------------------	--	--	--	---	--	--

Autor: Adam Kalbarczyk

63.	Humanista i obywatel w <i>Pieśniach</i>	wprowadzenie do lekcji 12. <i>Humanista i obywatel w Pieśniach</i> Jan Kochanowski, <i>Pieśń o dobrej sławie; Pieśń o cnocie</i>	określa osoby mówiące i adresatów w pieśniach określa tematykę pieśni wskazuje dwie postawy służenia „pocziwej sławie” opisane przez Kochanowskiego wypisuje z <i>Pieśni o cnocie</i> fragmenty o charakterze sentencji, przekłada je na język współczesny	wyjaśnia, czy w <i>Pieśń o dobrej sławie</i> poeta mówi o zazdrości czy zawiści; popiera swoje stanowisko cytatem z tekstu rozważa, czy nakreślone w pieśniach obowiązki wobec ojczyzny są nadal aktualne	wskazuje inspiracje filozoficzne w <i>Pieśni o dobrej sławie</i> uzasadnia, do jakiej doktryny etycznej odwołuje się poeta ocenia i uzasadnia prawdziwość stwierdzenia, że lepiej oddać życie za ojczyznę, niż umrzeć w „cieniu darmo potem”	ocenia, którą z postaw służenia „pocziwej sławie” Kochanowski docenia najbardziej; uzasadnia swoje zdanie rozważa, odwołując się do wprowadzenia do lekcji, czy <i>Pieśń o dobrej sławie</i> mogłaby powstać w kraju rządonym w sposób despotyczny pisze wypowiedź argumentacyjną zgodnie ze wszystkimi zasadami tej formy gatunkowej	w wypowiedzi argumentacyjnej odwołuje się do wielu tekstów kultury
64.	<i>Pieśń o spustoszeniu Podola</i> – liryka apelu	wprowadzenie do lekcji 13. <i>Pieśń o spustoszeniu Podola – liryka apelu</i> Jan Kochanowski, <i>Pieśń o spustoszeniu Podola</i>	zna kontekst historyczny wydarzeń opisanych w pieśni określa nadawcę i adresata utworu omawia treść pieśni wypisuje epitety i metafory	charakteryzuje z perspektywy osoby mówiącej zarówno najeźdźców, jak i polską szlachtę określa funkcję epitetów i metafor użytych w pieśni	argumenty służące perswazji dzieli na uczuciowe i racjonalne interpretuje puentę, zwracając uwagę na funkcję przysłowia rozważa, odwołując się do tekstu	wskazuje w pieśni fragmenty ironiczne; określa ich funkcję rozważa, czy program zaproponowany przez poetę jest słuszny i aktualny	

Autor: Adam Kalbarczyk

			cytuje i omawia fragmenty, w których poeta domaga się od szlachty konkretnych działań wie, czym charakteryzuje się liryka apelu	wskazuje cechy świadczące, że utwór należy do liryki apelu wypisuje z pieśni argumenty służące perswazji	i własnych przemyśleń, czy przysłowia są mądrością narodu	i czy można go odnieść do współczesnej sytuacji w kraju; uzasadnia swoje zdanie	
65.	Polska wieś arkadią	wprowadzenie do lekcji 14. <i>Polska wieś arkadią</i> Jan Kochanowski, <i>Panna XII</i> (fr. <i>Pieśni świętojańskiej o sobótce</i>)	zna okoliczności powstania <i>Pieśni świętojańskiej o sobótce</i> zna zasady pisowni słowa <i>sobótka</i> wie, czym jest motyw arkadii wyodrębnia w utworze tezę i przykłady służące jej zilustrowaniu wymienia prace i zabawy wiejskie ukazane w pieśni opisuje na podstawie pieśni rolę żony ziemianina	określa funkcję kompozycji kłamrowej w pieśni uzasadnia, dlaczego pieśń można nazwać utworem pochwalnym rozważa, czy w dzisiejszych czasach możliwe jest życie w harmonii z naturą, uzasadnia swoje zdanie	określa, odwołując się do pieśni, wpływ wsi na młode pokolenie interpretuje obecność faunów w Czarnolesie opisuje swoje wyobrażenie arkadii, wymienia elementy, które je tworzą dostrzega w pieśni elementy idealizacji natury	określa funkcję elementów idealizacji natury omawia problematykę pieśni w kontekście poglądów filozoficznych epoki	porównuje wizerunek wsi w pieśni Kochanowskiego i <i>Życie człowieka poczciwego</i> Mikołaja Reja

66.	Nowożytna tragedia Jana Kochanowskiego	wprowadzenie do lekcji 15. <i>Nowożytna tragedia Jana Kochanowskiego</i> Jan Kochanowski, <i>Odprawa posłów greckich</i> (fr.) miniprzewodnik: bohaterowie <i>Odprawy posłów greckich</i> plakat do spektaklu <i>Odprawa posłów greckich</i> , reż. Michał Zadara	zna okoliczności powstania utworu wie, do jakich wydarzeń mitologicznych utwór nawiązuje zna cechy gatunkowe tragedii antycznej umie wskazać elementy nowatorskie w tragedii Kochanowskiego określa problematykę utworu zna bohaterów, potrafi wskazać, kto stoi po przeciwnych stronach sporu wie, czym charakteryzują się funkcja impresywna i ekspresywna języka	rozumie renesansowe znaczenie słowa <i>odprawa</i> wie, które postaci pochodzą z mitologii, a które stworzył Kochanowski omawia przeciwstawne stanowiska – Antenora i Aleksandra wskazuje w utworze przejawy funkcji impresywnej i ekspresywnej przedstawia w formie tezy swoje stanowisko wobec sporu lojalności z uczciwością	uzasadnia, czy utwór spełnia podstawowe kryteria tragedii określa rolę zastosowania funkcji impresywnej i ekspresywnej w utworze podaje co najmniej trzy argumenty na rzecz swojej tezy w sprawie sporu lojalności z uczciwością wyjaśnia, jakie odczytanie utworu zapowiada plakat do spektaklu	uzasadnia stwierdzenie, że to zbiorowość jest bohaterem tragedii wskazuje i omawia konsekwencje rady trojańskiej, zwracając uwagę, czy można uznać decyzje ludzkie za nowożytne fatum odpiera przynajmniej jeden kontrargument, który ktoś mógłby sformułować przeciw jego stanowisku wobec sporu lojalności z uczciwością	rozważa i uzasadnia, odnosząc się do całego dramatu oraz swojej wiedzy o epoce, czym przejawia się troska Kochanowskiego o losy ojczyzny potrafi wskazać teksty kultury, w których występuje spór lojalności z uczciwością
67.	Refleksja o państwie	wprowadzenie do lekcji 16. <i>Refleksja o państwie</i>	określa, do kogo zwraca się Chór wymienia wskazane przez Chór powinności władzy	wyjaśnia, odnosząc się tekstu, co odróżnia grzech zwykłego	wymienia wady społeczeństwa trojańskiego wskazuje przez Ulissesa	formułuje zasady etyki obywatelskiej, wyłaniające się	omawia stosunek obywateli do państwa, odwołując się różnych tekstów kultury

Autor: Adam Kalbarczyk

		Jan Kochanowski, <i>Odprawa posłów greckich</i> (fr.)	określa problematykę fragmentów dramatu wymienia cechy polityka postępującego etycznie	człowieka od grzechu władcy tworzy wizerunek idealnego polityka, odwołując się do pieśni Chóru i własnych przemyśleń	rozważa, jacy młodzi ludzie mogą być zagrożeniem dla państwa	z wypowiedzi Ulissesa ocenia, w jakim stopniu wskazane przez Chór cechy idealnego polityka są nadal aktualne	
68.	Retoryka dyskusji	wprowadzenie do lekcji 17. <i>Retoryka dyskusji</i> Jan Kochanowski, <i>Odprawa posłów greckich</i> (fr.) miniprzewodniki: językowe środki retoryczne; chwyt erystyczne	zna cechy skutecznej wypowiedzi odróżnia retorykę od erystyki zna językowe środki retoryczne i chwyt erystyczne wyszukuje środki retoryczne w wypowiedzi Antenora wskazuje w wypowiedzi Iketaona porównanie homeryckie określa zasadniczą tezę w wystąpieniu Antenora i Iketaona	podaje przykłady chwytów erystycznych ozpoznaje chwyt erystyczny zastosowany przez Iketaona wskazuje w wypowiedzi Antenora przykład alegorii, omawia jej funkcję dostrzega różnicę między argumentami moralnymi a obywatelskimi	wskazuje różnice między retoryką a erystyką określa funkcję zróżnicowanych środków retorycznych w wypowiedzi Antenora omawia funkcję pytań retorycznych w wypowiedzi Iketaona przytacza argumenty moralne i obywatelskie Antenora wyjaśnia, czym jest demagogia	określa i ocenia typ argumentów pojawiających się w wypowiedziach obu mówców uzasadnia, dlaczego erystyka Iketaona okazała się skuteczniejsza od retoryki Antenora wyjaśnia, jak można się bronić przed dobrze dobranymi, choć demagogicznymi, argumentami	omawia rodzaje i sposób wykorzystania środków retorycznych we współczesnym dyskursie politycznym
69.	Poezja wobec straty	wprowadzenie do lekcji 20. <i>Poezja wobec straty</i>	zna kontekst kulturowy <i>Trenów</i>	zna cechy trenu jako gatunku literackiego,	wyjaśnia, jaki ideał filozoficzny reprezentuje	wyjaśnia, dlaczego <i>Treny</i> można	

Autor: Adam Kalbarczyk

		Jan Kochanowski, <i>Tren IX</i>	<p>wie, kto jest bohaterem cyklu</p> <p>wie, że poeta zmodyfikował antyczną formę trenu</p> <p>wie, do jakich doktryn etycznych odnoszą się <i>Treny</i></p> <p>wyjaśnia, czym (kim) jest Mądrość w <i>Trenie IX</i></p>	<p>wyjaśnia, co zmienił poeta</p> <p>omawia stosunek Mądrości do śmierci i wartości materialnych w <i>Trenie IX</i></p> <p>wskazuje w tekście alegorię, odczytuje jej sens</p>	<p>Mądrość w <i>Trenie IX</i></p> <p>omawia funkcję apostrofy w <i>Trenie IX</i></p> <p>rozważa, czy cierpienie po śmierci bliskiej osoby może być wartością pozytywną; uzasadnia swoje zdanie</p>	<p>nazwać traktatem filozoficznym</p> <p>omawia funkcję środków stylistycznych w <i>Trenie IX</i></p> <p>uzasadnia swój stosunek do stoickiego ideału apatii, odwołując się do <i>Trenu IX</i> i własnych przemyśleń</p>	
70.	Stoicyzm zaprzeczony	<p>wprowadzenie do lekcji 21. <i>Stoicyzm zaprzeczony</i></p> <p>Jan Kochanowski, <i>Tren XI, Tren XVI</i></p>	<p>wie, do których postaci antyku poeta nawiązuje</p> <p>wskazuje pytania retoryczne w <i>Trenie XI</i></p> <p>uzasadnia prawdziwość słów Kochanowskiego, że lekarstwem na rozpacz jest poczucie nadziei i godności</p> <p>wskazuje w <i>Trenie XVI</i> aluzję do biografii Cyncerona</p> <p>określa nastrój dominujący w <i>Trenie XVI</i></p>	<p>uzasadnia, odwołując się do <i>Trenu XI</i>, czy poeta solidaryzuje się w rozpacz z Brutusem</p> <p>przedstawia obraz ludzkiego losu wyłaniający się z <i>Trenu XI</i></p> <p>określa problematykę <i>Trenu XVI</i></p> <p>wyjaśnia, odwołując się do <i>Trenu XVI</i> i własnych przemyśleń, w jaki sposób życie „sprawdza”</p>	<p>określa funkcję pytań retorycznych w <i>Trenie XI</i></p> <p>przekłada okrzyk Brutusa na współczesną polszczyznę, wykorzystuje wyrazy bliskoznaczne i/lub wyrażenia z gwary środowiskowej</p> <p>interpretuje cytaty z <i>Trenu XVI</i></p> <p>świadczące o wspólności losów Kochanowskiego i Cyncerona</p> <p>wskazuje motyw łączący <i>Tren XI</i> z <i>Trenem XVI</i></p>	<p>sporządza notatkę graficzną, w której ustala hierarchię postaw zakwestionowanych przez poetę w <i>Trenie XI</i></p> <p>opisuje, jaką funkcję pełni wspólny motyw występujący w <i>Trenie XI</i> i <i>Trenie XVI</i></p> <p>przedstawia własną receptę na uchronienie się przed rozpaczą</p>	<p>omawia zagadnienie rozpacz artysty po stracie dziecka w <i>Trenach</i> i w wybranych tekstach kultury współczesnej</p> <p>porównuje wizerunek śmierci w <i>Trenie XVI</i> i rzeźbie <i>Czarny Anioł</i> Wasilkowskiego</p>

Autor: Adam Kalbarczyk

				wyznawany przez ludzi światopogląd			
71.	Rozterki religijne w <i>Trenach</i>	wprowadzenie do lekcji 22. <i>Rozterki religijne w Trenach</i> Jan Kochanowski, <i>Tren X</i>	określa osobę mówiącą i jej adresata opisuje emocje, jakie wyraża osoba mówiąca w <i>Trenie X</i> wskazuje w <i>Trenie X</i> nawiązania do kultury antycznej wskazuje w <i>Trenie X</i> pytania retoryczne	wie, czym charakteryzuje się konsolacja w utworze literackim wyodrębnia w <i>Trenie X</i> wstęp, rozwiniecie i konkluzję cytuje fragmenty <i>Trenu X</i> , będące przejawem zwątpienia i utraty wiary	określa funkcję nawiązań do kultury antycznej w <i>Trenie X</i> określa sens pytań retorycznych w <i>Trenie X</i> rozważa, dlaczego poeta poszukuje Orszulki w różnych zaświatach	określa rolę wtrącenia w <i>Trenie X</i> opisuje, jaki obraz zaświatów wyłania się z <i>Trenu X</i>	porównuje obraz zaświatów ukazany w mitologii i <i>Trenie X</i>

72.	Treny jako cykl poetycki	wprowadzenie do lekcji 23. <i>Treny jako cykl poetycki</i>	wskazuje najważniejsze elementy kompozycyjne cyklu <i>Trenów</i> wypisuje z dwóch pierwszych trenów cyklu fragmenty, w których osoba mówiąca nawołuje do lamentu nad zmarłą wskazuje w trenach IX, X i XI fragmenty świadczące o kryzysie religijnym i filozoficznym poety opisuje sytuację liryczną ukazaną w <i>Trenie V</i> , zwraca uwagę na symbolikę	wskazuje elementy nowatorskie cyklu wyszukuje w trenach III i VI sformułowania będące pochwałą zmarłej wskazuje w <i>Trenie I</i> nawiązania mitologiczne; stara się wyjaśnić ich sens w kontekście utworu rozpoczynającego cykl wyszukuje w <i>Trenie XVI</i> fragment będący wyrazem nowego rozumienia filozofii stoickiej sporządza notatkę syntezującą o cechach charakterystycznych cyklu	określa nastrój pierwszych sześciu trenów cyklu, uzasadnia swoją opinię cytatem z tekstu rozważa, jaki jest stosunek Kochanowskiego do stoicyzmu i chrześcijaństwa w <i>Trenach</i> charakteryzuje i ocenia wizerunek rodziny ukazany w <i>Trenach</i> tworzy wypowiedź argumentacyjną, w której uzasadnia, że treny VI, VII i VIII to liryki życia rodzinnego	omawia zagadnienie kryzysu światopoglądowego o poety w cyklu <i>Trenów</i> , odwołując się do konkretnych utworów wyjaśnia, dlaczego <i>Tren XIX</i> stanowi konsolację filozoficzną i religijną	
73.	Inspiracje Trenami w poezji XX wieku	wprowadzenie do lekcji 24. Inspiracje Trenami w poezji XX wieku	rozpoznaje w urworach elementy tradycji literackiej; określa sytuację liryczną zwraca uwagę na symbolikę	wskazuje w utworach metafory i paradoksy pokazuje różnicę w wymowie tekstów współczesnych i w cyklu trenów Kochanowskiego	określa nastrój interpretowanych utworów rozważa, jaki jest stosunek Kochanowskiego do stoicyzmu i chrześcijaństwa w	omawia zagadnienie kryzysu światopoglądowego o poetów, odwołując się do konkretnych utworów	

Autor: Adam Kalbarczyk

					Trenach, a jaki jest stosunek autorów współczesnych		
74.	Kobieta doskonała w poezji renesansu	wprowadzenie do lekcji 25. <i>Kobieta doskonała w poezji renesansu</i> Francesco Petrarca, <i>Sonet 61, Sonet 85</i> Jan Kochanowski, [<i>Srogie łańcuchy na swym sercu czuję...</i>], [<i>Nie zawsze, piękna Zofija...</i>]	zna kontekst biograficzny sonetów Petrarki zna cechy gatunkowe sonetu określa tematy sonetów Petrarki wydziela w sonetach część refleksyjną i opisową objaśnia refleksję z <i>Sonetu 61</i> wypisuje motywy obecne w <i>Sonecie 61</i> Petrarki i utworze [<i>Srogie łańcuchy na swym sercu czuję...</i>] Kochanowskiego	wie, co różni sonety: włoski, francuski i angielski zna pojęcie petrarkizmu rozważa, z kim (czyim) osoba mówiąca w <i>Sonecie 85</i> zestawia swoje uczucia przedstawia, w jaki sposób Petrarka ukazuje kobietę uzasadnia, jakie cechy kobiecej urody są dla Petrarki najważniejsze	podaje cechy petrarkizmu określa funkcję środków stylistycznych w kreacji zakochanego mężczyzny w <i>Sonecie 85</i> uzasadnia, co różni kochanków ukazanych w <i>Sonecie 61</i> i utworze [<i>Srogie łańcuchy na swym sercu czuję...</i>]	pisze interpretację porównawczą <i>Sonetu 61</i> i utworu [<i>Srogie łańcuchy na swym sercu czuję...</i>], zachowując wszystkie cechy gatunkowe tej formy wypowiedzi pisze wypowiedź argumentacyjną na temat tego, czy obraz kobiety w poezji renesansu jest bliski współczesnemu odbiorcy – zachowuje wszystkie cechy gatunkowe	porównuje obraz miłości ukazany w <i>Pieśni nad Pieśniami, Dziejach Tristana i Izoldy</i> i wybranych sonetach Petrarki
75.	Dramat społeczny	wprowadzenie do lekcji 26. <i>Dramat społeczny</i> William Szekspir, <i>Tragedia Romea i Julii</i> (fr.)	formułuje zasadniczy temat dramatu Szekspira, odwołując się do wstępnej pieśni Chóru	opisuje, w jaki sposób reagują na siebie przywódcy skłóconych rodzin podczas spotkania na ulicy	opisuje, jaki głębszy sens dostrzega książę Escalus w śmierci Romea i Julii rozważa i uzasadnia, czy pośmiertny	określa kontekst historyczny wydarzeń ukazanych w dramacie wyjaśnia, co jest powodem tego, że	rozważa zagadnienie sporu rodów w kulturze różnych epok, odwołując się do wybranych dzieł

Autor: Adam Kalbarczyk

		<p>plakat do filmu <i>Romeo i Julia</i>, reż. Baz Luhrmann, 1996</p> <p>zadanie projektowe (multimedialny zbiór dzieł inspirowanych <i>Romeem i Julią</i>)</p>	<p>opisuje stosunek mieszkańców Werony do sporu między dwiema rodzinami</p> <p>przedstawia okoliczności ulicznej bójki</p> <p>tworzy notatkę syntetyzującą na temat sporu</p> <p>włącza się w prace projektowe</p>	<p>uzasadnia, co jest przedmiotem sporu</p> <p>rozważa i uzasadnia, czy zabójstwo Tybalta to zbrodnia w afekcie</p> <p>wyjaśnia, czy u źródeł miłości bohaterów było pragnienie zakończenia wojny rodzin</p> <p>zbiera materiały do zadania projektowego</p>	<p>pomnik to właściwy sposób uczczenia osoby zmarłej</p> <p>wyjaśnia, jakie znaczenia eksponuje plakat do filmu <i>Romeo i Julia</i></p> <p>tworzy zbiór dzieł inspirowanych <i>Romeem i Julią</i></p>	<p>nienawiść między Capulettimi a Montekimi</p> <p>przechodzi na kolejne pokolenia</p> <p>rozważa, jaki wpływ na funkcjonowanie miasta lub państwa ma wewnętrzny konflikt społeczny</p> <p>dba o multimedialny charakter zbioru dzieł inspirowanych <i>Romeem i Julią</i></p>	
76.	Psychologia i język miłości	<p>wprowadzenie do lekcji 27. <i>Psychologia i język miłości</i></p> <p>William Szekspir, <i>Tragedia Romea i Julii</i> (fr.)</p>	<p>wynotowuje metafory, którymi posługują się Romeo i Julia</p> <p>określa przedmiot sporu kochanków</p> <p>wyszukuje we fragmentach dramatu przykłady metaforyki religijnej</p> <p>uzasadnia, jakie uczucia względem siebie wyrażają kochankowie</p>	<p>dostrzega związek między sposobem porozumiewania się kochanków a siłą ich uczucia</p> <p>wskazuje paralelizmy składniowe we fragmencie przedstawiającym spór kochanków</p> <p>rozważa, w jakim celu Romeo i Julia korzystają z metaforyki biblijnej</p> <p>potrafi wskazać petrarkizmy</p>	<p>charakteryzuje sposób mówienia o miłości w dramacie Szekspira, zwracając uwagę na rolę środków stylistycznych</p> <p>wyjaśnia, jakie prawdy o miłości niesie dramat <i>Romeo i Julia</i></p> <p>wyszukuje w przywołanych fragmentach metaforyczne szablony zapożyczone</p>	<p>wyjaśnia, symbolikę ptaków przywołanych w pierwszej rozmowie Romea i Julii</p> <p>ocenia, czy wypowiedzi kochanków to szczerza deklaracja uczuć, czy przemyślana gra retoryczna</p> <p>wyjaśnia, dlaczego Romeo używa petrarkizmów, mówiąc o swoim</p>	

Autor: Adam Kalbarczyk

				w wypowiedzi Romea	z pertrarkowskiego języka miłości	uczuciu do Rozaliny	
77.	Etyka wypowiedzi	wprowadzenie do lekcji 28. <i>Etyka wypowiedzi</i> William Szekspir, <i>Tragedia Romea i Julii</i> (fr.)	dostrzega wagę intencji komunikacyjnej w wypowiedzi rozumie konieczność przestrzegania zasad etyki wypowiedzi przez uczestników aktu komunikacji wymienia przykłady naruszania norm etycznych wie, co to jest cyberprzemoc określa intencję komunikacyjną wypowiedzi Julii	wymienia przykłady zachowań typowych dla cyberprzemocy cytuje używane przez Capuleta argumenty <i>ad personam</i> pisze dwa listy respektujące zasady etyki wypowiedzi i etykiety językowej: oficjalny i prywatny	opisuje emocje wyrażane przez bohaterów, swoje wnioski potwierdza cytatami z tekstu ocenia, czy wypowiedzi Julii naruszają etykę wypowiedzi i etykiety językową rozważa i uzasadnia, czy w sytuacjach prywatnych powinno się pamiętać o zasadach etyki wypowiedzi i etykiety językowej	ocenia, czy bohaterowie mają siłę perswazji	
78.	Patriotyzm wobec zagrożenia ojczyzny	wprowadzenie do lekcji 29. <i>Patriotyzm wobec zagrożenia ojczyzny</i> Piotr Skarga, <i>Kazania sejmowe</i> (fr.)	wie, że <i>Kazania sejmowe</i> nigdy nie zostały wygłoszone wie, czym charakteryzuje się gatunek mowy	zna główne rodzaje retorycznych mów wskazuje w tekście paralelizmy i anafory, wyjaśnia ich funkcję	wyjaśnia kontekst historyczny <i>Kazań sejmowych</i> określa wpływ środków stylistycznych na	przedstawia w formie konspektu porządek wywodu wyjaśnia, jaki jest cel utożsamienia ojczyzny z matką,	czyta całość <i>Kazania wtórego. O miłości ku ojczyźnie i o pierwszej chorobie Rzeczypospolitej, która jest z nieżyczliwości ku ojczyźnie</i> , omawia funkcję toposu ojczyzny jako okrętu

Autor: Adam Kalbarczyk

		<p>miniprzewodnik: tematy i motywy literatury renesansu</p>	<p>określa, do jakiej tezy z Księgi Koheleta nawiązuje Skarga na początku mowy wskazuje w tekście wyliczenia, wyjaśnia cel ich zastosowania interpretuje metaforę „choroby Rzeczypospolitej”</p>	<p>wskazuje fragment, w którym pojawia się nawiązanie biblijne, wyjaśnia, czy jest ono zasadne wskazuje w wypowiedzi Skargi fragmenty o charakterze perswazyjnym próbuje wskazać „choroby” współczesnej Polski, uzasadnia swoje zdanie</p>	<p>charakter wypowiedzi Skargi wyjaśnia, jaki rodzaj perswazji jest obecny w wypowiedzi Skargi rozważa i uzasadnia, z czego wynika siła państwa</p>	<p>uzasadnia, czy Skarga dopuszcza się tu manipulacji ocenia aktualność proponowanego przez Skargę wzoru patriotyzmu pisze mowę, wykorzystując środki retoryczne i zachowując wszystkie cechy gatunkowe tej formy wypowiedzi</p>	<p>wygłasza mowę na forum klasy</p>
79.	Esej u źródeł gatunku	<p>wprowadzenie do lekcji 30. <i>Esej u źródeł gatunku</i> Michel de Montaigne, <i>Próby</i> (fr.)</p>	<p>zna cechy gatunkowe eseju zna genezę powstania gatunku określa dwie główne cechy eseju Montaigne’a wie, jakie są elementy składowe konspektu</p>	<p>sporządza konspekt fragmentu eseju, wskazuje hasłowo główne treści kolejnych akapitów wyszukuje w tekście fragmenty, w których ujawnia się subiektywne „ja” autora wskazuje, jakie argumenty przytacza Montaigne, by uzasadnić swój kosmopolityzm</p>	<p>wyszukuje cechy eseju w tekście Montaigne’a określa, czego dotyczą dygresje i jaka jest ich funkcja rozważa i uzasadnia, czy Montaigne kładzie większy nacisk na poznanie siebie, czy na poznanie świata</p>	<p>ocenia decyzję Sokratesa o odrzuceniu projektu ucieczki określa funkcje środków stylistycznych w dziele Montaigne’a pisze konspekt eseju osnutego wokół jednej z maksym delfickich, odwołuje się do różnych źródeł wiedzy</p>	<p>pisze esej osnuty wokół jednej z maksym delfickich</p>

Autor: Adam Kalbarczyk

BAROK							
80.	Barok – epoka przeciwieństw	wprowadzenie do lekcji 31. <i>Barok – epoka przeciwieństw</i> Wisława Szymborska, <i>Kobiety Rubensa</i> miniprzewodniki: symbole kultury baroku; <u>barok – wielcy malarze i rzeźbiarze</u> <i>Memento mori</i> , XVII w. Peter Paul Rubens, <i>Trzy Gracje</i> , XVII w.	określa ramy czasowe baroku zna kontekst kulturowy epoki wie, jakie wydarzenia stanowiły kontekst religijny baroku zna najbardziej popularne symbole kultury baroku określa osobę mówiącą w wierszu Szymborskiej wyszukuje w wierszu Szymborskiej epitety i porównania dotyczące tytułowych postaci	zna przyczyny nietolerancji religijnej w okresie baroku wskazuje symbole typowe dla baroku na obrazie <i>Memento mori</i> określa typ liryki w wierszu <i>Kobiety Rubensa</i> objaśnia metafory z wiersza Szymborskiej wskazuje znamienne cechy malarstwa Rubensa	opisuje związek między charakterem epoki a przesłaniem obrazu <i>Memento mori</i> określa funkcję wyliczeń w utworze Szymborskiej odczytuje zdanie poetki na temat estetyki baroku rozważa, czy ideał kobiecego piękna jest obiektywny i niezmienny w czasie; uzasadnia swoje zdanie	rozważa, jaka wizja kobiecości i człowieczeństwa mieści się w średniowiecznych i barokowych kanonach piękna; uzasadnia swoje zdanie wyszukuje w różnych źródłach wiedzy wyobrażenia kobiet w XVII-wiecznej sztuce; formułuje wnioski na temat kultury baroku	zbiera informacje o ogrodzie wersalskim, a następnie wyjaśnia, jakie idee epoki baroku odzwierciedla ta kompozycja
81.	Antynomie myśli barokowej	wprowadzenie do lekcji 32. <i>Antynomie myśli barokowej</i> Blaise Pascal, <i>Myśli</i> (fr.) miniprzewodnik: <u>najwięksi filozofowie XVII w.</u>	wie, że myśl barokowa opierała się na przeciwieństwach wie, co to jest metafizyka określa charakter <i>Myśli</i> Pascala,	wskazuje dwie podstawowe funkcje Pisma Świętego wymienione przez Pascala uzasadnia, jakich ludzi Pascal uważa	wyjaśnia, z czego wynikał konflikt między dążeniem do pewności wiedzy a sferą metafizyki omawia funkcję zdań wykrzyknikowych w <i>Myśli</i> 685.	wyjaśnia, w czym Pascal postrzega paradoksalność chrześcijaństwa porównuje sposób postrzegania człowieka cnotliwego przez	rozważa, odwołując się do różnych koncepcji filozoficznych doby baroku, w jaki sposób myśliciele tamtego czasu tłumaczyli obecność zła w świecie; uzasadnia swoje zdanie

Autor: Adam Kalbarczyk

			odwołuje się do fragmentów rozumie pojęcie <i>antynomia</i> wymienia antynomie, w które, zdaniem Pascala, uwikłany jest człowiek	za „sprawiedliwych” określa, jaki obraz świata i człowieka wyłania się z antynomii opisanych przez Pascala ustosunkowuje się do stwierdzenia, że powinniśmy być wdzięczni osobom, które wytykają nam błędy i słabości	pisze wypowiedź argumentacyjną na temat kondycji człowieka; zachowuje cechy tej formy gatunkowej	Sokratesa i Pascala; wyciąga wnioski porównuje wizerunek człowieka ukazany w <i>Myślach</i> Pascala i w <i>O godności człowieka</i> Mirandoli; stawia tezę interpretacyjną i przytacza argumenty na jej uzasadnienie	w wypowiedzi argumentacyjnej odwołuje się do wielu tekstów kultury wnioski z porównania <i>Myśli</i> Pascala i w <i>O godności człowieka</i> Mirandoli zapisuje w formie interpretacji porównawczej
82.	Człowiek – Bóg – świat w poezji metafizycznej	wprowadzenie do lekcji 33. <i>Człowiek – Bóg – świat w poezji metafizycznej</i> Mikołaj Sęp Szarzyński, <i>Sonet IV. O wojnie naszej, którą wiedzimy z szatanem, światem i ciałem</i> ; <i>Sonet V. O nietrwalej miłości rzeczy świata tego</i>	wie, że barok to epoka przeciwieństw rozumie pojęcie <i>antynomia</i> zna cechy poezji metafizycznej określa powody nazwania Szarzyńskiego prekursorem baroku omawia dwie koncepcje życia wskazane w <i>Sonecie IV</i>	zna cechy gatunkowe sonetu wyróżnia w sonetach część opisową i refleksyjną przedstawia, w jaki sposób osoba mówiąca w <i>Sonecie IV</i> postrzega Boga wskazuje w <i>Sonecie IV</i> elipsy określa funkcję pytań retorycznych z <i>Sonetu V</i> wskazuje w <i>Sonecie V</i> inwersję,	przypomina <i>sonety</i> <i>Petrarki</i> opisuje funkcję elips w <i>Sonecie IV</i> tworzy notatkę dotyczącą związku między przesłaniem <i>Sonetu IV</i> a filozofią Pascala wskazuje w <i>Sonecie V</i> paradoks określa powody postrzegania człowieka jako bytu sprzecznego i rozdartego wewnątrznie	porównuje <i>sonety</i> <i>Szarzyńskiego</i> i <i>Petrarki</i> ; określa, jakich zmian dokonał polski poeta określa wpływ środków artystycznych na wymowę <i>Sonetu V</i> określa, co przyczyniło się do ukształtowania koncepcji człowieka walczącego	określa, w jaki sposób twórcy baroku przedstawiali dualizm duszy i ciała; odwołuje się do różnych tekstów kultury wnioski z porównania <i>sonetów</i> <i>Szarzyńskiego</i> i <i>Petrarki</i> zapisuje w formie interpretacji porównawczej

Autor: Adam Kalbarczyk

			wyszukuje w <i>Sonecie V</i> określenia dotyczące ciała i spraw materialnych wskazuje w <i>Sonecie V</i> pytania retoryczne rozważa, na czym polegają sprzeczności ludzkiego życia według Szarzyńskiego	przerzutnię i antynomie wnioski z rozważań na temat sprzeczności ludzkiego życia zapisuje w postaci tezy interpretacyjnej	gromadzi argumenty na uzasadnienie swojej tezy na temat sprzeczności ludzkiego życia pisze szkic interpretacyjny wybranego sonetu Szarzyńskiego	zachowuje wszystkie założenia szkicu interpretacyjnego jako formy wypowiedzi	
83.	Wybór czy przeznaczenie?	wprowadzenie do lekcji 34. <i>Wybór czy przeznaczenie?</i> Wiliam Szekspir, <i>Makbet</i> (fr.)	zna cechy tragedii nowożytnej wyjaśnia, jak Makbet i Banko postrzegają czarownice cytuje argumenty, jakich używają Makbet i Banko w ocenach przepowiedni wyjaśnia, czego tak naprawdę boi się Makbet przygotowuje argumenty do dyskusji	wyjaśnia, o jakich podszeptach i wyobrażeniach mówi Makbet w wersach 58.–66. przedstawia swoje stanowisko na temat czarownic; określa, czy są to realne postacie czy personifikacje myśli i pragnień bohaterów bierze udział w klasowej dyskusji	przypomina cechy tragedii antycznej wyjaśnia, jakie są przyczyny wewnętrznego konfliktu Makbeta wyjaśnia sens metafory „straszliwe obrazy/ [...] każą łomotać/Sercu o żebra” przestrzega zasad etyki wypowiedzi i etykiety językowej	określa różnice między tragedią nowożytną a tragedią antyczną rozważa, odwołując się do <i>Makbeta</i> , czy człowiek ma wolną wolę i jest panem swojego losu pisze wypowiedź argumentacyjną zgodnie ze wszystkimi założeniami tej formy gatunkowej	w wypowiedzi argumentacyjnej odwołuje się do wielu tekstów kultury określa, w jaki sposób twórcy baroku przedstawiali czarownice; odwołuje się do różnych tekstów kultury

Autor: Adam Kalbarczyk

84.	Zbrodnia i jej motywacja	wprowadzenie do lekcji 35. <i>Zbrodnia i jej motywacja</i> William Szekspir, <i>Makbet</i> (fr.) Rafał Olbiński, plakat operowy <u>miniprzewodnik: barok – wielcy muzycy</u>	przedstawia argumenty Makbeta na temat zabójstwa cytuje argument lady Makbet, który ma przekonać Makbeta do zbrodni wie, na czym polega intencja komunikacyjna wypowiedzi zna środki służące manipulacji językowej wie, czym jest erystyka; dostrzega jej elementy w tekście przygotowuje argumenty do dyskusji	opisuje wymagania stawiane Makbetowi przez żonę uzasadnia, czy argumentacja lady Makbet ma cechy manipulacji językowej wskazuje, jakie chwyt erystyczne stosuje lady Makbet przypomina zasady etyki wypowiedzi i etykiety językowej bierze udział w klasowej dyskusji	określa intencję komunikacyjną wypowiedzi Makbeta do żony w wersach 20.–24. przedstawia opinię na temat stwierdzenia, że zabójstwo Duncana to zbrodnia z premedytacją określa, jakie zasady etyki wypowiedzi łamie lady Makbet w klasowej dyskusji przestrzega zasad etyki wypowiedzi i etykiety językowej	przedstawia, jakie odczytanie tragedii Szekspira zapowiada plakat Olbińskiego rozważa, czy Makbeta w finale tragedii można określić mianem rycerza; odwołuje się do wszystkich zbrodni popełnionych przez bohatera, a także do <i>Pieśni o Rolandzie</i> i do pojęcia etosu rycerskiego	przywołuje inne teksty kultury, w których pojawił się motyw zbrodni; określa ich związek z <i>Makbetem</i>
-----	--------------------------	---	--	---	---	--	--

85.	Postaci zła w <i>Makbecie</i>	wprowadzenie do lekcji 36. <i>Postaci zła w Makbecie</i> William Szekspir, <i>Makbet</i> (fr.) zadanie projektowe (wystawa o symbolice zła w różnych kulturach)	zna kontekst kulturowy epoki; wie, co i/lub kogo postrzegano jako źródło zła w XVI i XVII w. wymienia zwierzęta wskazane w zaklęciach czarownic opisuje i ocenia zachowanie Makbeta doskonalili umiejętność korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym ze słowników doskonalili umiejętność tworzenia notatek syntetyzujących i haseł encyklopedycznych przygotowuje argumenty do dyskusji włącza się w prace projektowe	wyjaśnia istotę prawdziwego zła, odwołując się do wypowiedzi Hekate rozważa i uzasadnia, czy Makbet był od początku zły, czy stał się taki pod wpływem okoliczności sprawdza w słowniku symbolikę przypisywaną zwierzętom z zaklęć czarownic bierze udział w klasowej dyskusji gromadzi materiał do zadania projektowego	określa, jaką funkcję pełnią czarownice i zwierzęta w <i>Makbecie</i> omawia sposób postrzegania obecności zła w świecie; odwołuje się do różnych tekstów sporządza notatkę syntetyzującą na temat barokowej symboliki zła w klasowej dyskusji przestrzega zasad etyki wypowiedzi i etykiety językowej opracowuje materiał do zadania projektowego	uzasadnia, dlaczego Hekate nazywa Makbeta człowiekiem „pełnym złości”; wykorzystuje różnicę znaczeniową między słowami <i>złość</i> i <i>zło</i> formułuje hasło encyklopedyczne pojęcia <i>ksenofobia</i> zgodnie ze wszystkimi cechami tej formy wypowiedzi; odwołuje się do znajomości dramatu Szekspira i do barokowego światopoglądu tworzy scenariusz wystawy o symbolice zła w różnych kulturach	rozważa, w jaki sposób sztuka kreuje obraz zła; odwołuje się do wybranych współczesnych dzieł filmowych lub teatralnych organizuje wystawę o symbolice zła w różnych kulturach
-----	-------------------------------	---	--	--	--	---	---

86.	Wina i kara – postać lady Makbet	wprowadzenie do lekcji 37. <i>Wina i kara – postać lady Makbet</i> William Szekspir, <i>Makbet</i> (fr.)	wyjaśnia, czym objawia się psychoza lady Makbet odczytuje z wypowiedzi lady Makbet, o co bohaterka oskarża męża cytuje fragment, w którym medyk określa chorych psychicznie rozważa, jakie niebezpieczeństw a rodzą ambicja i rywalizacja	wskazuje w wypowiedziach lady Makbet słowa, w których nieświadomie wskazuje ona przyczyny swojego stanu wyjaśnia, jakie były przyczyny obłędu lady Makbet rozważania na temat niebezpieczeństw ambicji i rywalizacji zapisuje w formie tezy; gromadzi argumenty na jej uzasadnienie	wyjaśnia, dlaczego fragment ukazujący nocną scenę obłędu lady Makbet nie jest pisany wierszem, lecz prozą rozważa i uzasadnia, czy można usprawiedliwić postępowanie lady Makbet pisze wypowiedź argumentacyjną	wyjaśnia, dlaczego lady Makbet boi się ciemności, a także w jaki sposób interpretować czynność mycia rąk przez bohaterkę w wypowiedzi argumentacyjnej zachowuje wszystkie cechy tej formy gatunkowej	określa, jaką funkcję pełni motyw umywania rąk w Biblii i w <i>Makbecie</i> w wypowiedzi argumentacyjnej odwołuje się do wielu utworów literackich i filmowych
87.	Fenomen piękna i czasu	wprowadzenie do lekcji 38. <i>Fenomen piękna i czasu</i> Daniel Naborowski, <i>Na oczy królowny angielskiej...</i> Daniel Naborowski, <i>Krótkość żywota, Na toż</i> zadanie projektowe (album z sentencjami o czasie)	wie, że utwór <i>Na oczy królowny angielskiej...</i> jest panegirkiem zapisuje pierwszą część wiersza w postaci schematu antytez wie, co oznacza pojęcie <i>antropomorfizacja</i> rozważa, czy piękno jest obiektywne dostrzega motyw <i>vanitas</i>	zna cechy gatunkowe panegiryku zapisuje drugą część wiersza <i>Na oczy królowny angielskiej...</i> w postaci konspektu uzasadnień negacji wskazuje w tekście antropomorfizację wie, co oznacza pojęcie <i>koncept</i>	określa cechy wspólne elementów zestawionych z oczami królowny omawia funkcję antropomorfizacji w wierszu wyjaśnia, na czym polega zastosowany przez autora koncept pisze wypowiedź argumentacyjną na temat obiektywizmu piękna	określa, jaki typ gradacji występuje w wierszu <i>Na oczy królowny angielskiej...</i> ocenia kunsztowną formę wiersza <i>Na oczy królowny angielskiej...</i> w wypowiedzi argumentacyjnej zachowuje wszystkie cechy tej formy gatunkowej	określa funkcję gradacji w wierszu <i>Na oczy królowny angielskiej...</i> w wypowiedzi argumentacyjnej odwołuje się do wielu tekstów kultury omawia podobieństwa między malarskimi a poetyckimi przedstawieniami motywu <i>vanitas</i> publikuje album z sentencjami o czasie

Autor: Adam Kalbarczyk

			<p>w <i>Krótkości życia</i> i w <i>Na toż</i> określa nastrój i problematykę <i>Krótkości życia</i> i <i>Na toż</i> wyszukuje w utworach fragmenty o charakterze sentencji wypisuje z wiersza <i>Na toż</i> metafory oparte na motywie dnia i nocy włącza się w prace projektowe</p>	<p>rozważania na temat piękna zapisuje w formie tezy; gromadzi argumenty na jej uzasadnienie wskazuje w wierszu <i>Krótkość życia</i> paradoksy i wyliczenia wskazuje w <i>Krótkości życia</i> symbole przemijania gromadzi materiał do zadania projektowego</p>	<p>określa funkcję wyliczeń w wierszu <i>Krótkość życia</i> omawia związek metafor opartych na motywie dnia i nocy w wierszu <i>Na toż</i> z wymową utworu opracowuje materiał do zadania projektowego</p>	<p>omawia funkcję paradoksu w <i>Krótkości życia</i> interpretuje sentencje obecne w <i>Krótkości życia</i>; omawia ich wpływ na wymowę tekstu omawia, do jakiej koncepcji czasu nawiązuje wiersz <i>Na toż</i> przekształca na współczesną polszczyznę sentencje z wiersza <i>Na toż</i> tworzy album z sentencjami o czasie</p>	
88.	<p>Współczesne nawiązania do poezji Naborowskiego</p>	<p>wprowadzenie do lekcji 39. <i>Współczesne nawiązania do poezji Naborowskiego</i> Eugeniusz Tkacyszyn-Dycki, <i>LXXII : Nie można wejść dwa razy do tej samej rzeki</i></p>	<p>określa, kim jest adresat w <i>LXXII</i>; wskazuje kierowane do niego przestrogi utrwała wiadomości na temat sceptycyzmu rozważa, czym jest czas dla człowieka, uzasadnienia</p>	<p>rozstrzyga, czy przekonanie wyrażone w <i>LXXII</i> można uznać za sceptyczne wyjaśnia znaczenia określeń: „ciemność teraz”, „ciemność potem” interpretuje puentę; zwraca uwagę, jak</p>	<p>objaśnia sens przestróg kierowanych do adresata w <i>LXXII</i> odczytuje sens przywołania sentencji Heraklita w tytule wiersza wskazuje w tekście odwołania do barokowego <i>vanitas</i></p>	<p>uzasadnia, który wiersz Naborowskiego był inspiracją dla Tkacyszyna-Dyckiego w wypowiedzi argumentacyjnej zachowuje wszystkie cechy tej formy gatunkowej</p>	<p>w wypowiedzi argumentacyjnej odwołuje się do wielu tekstów kultury wyjaśnia, w jakim celu współcześni twórcy odwołują się do XVII-wiecznych symboli; podaje przykłady nawiązań do stylistyki barokowej</p>

Autor: Adam Kalbarczyk

			szuka w wybranych tekstach kultury	jej sens wpływa na wymowę <i>LXXII</i> wyjaśnia znaczenie sentencji Heraklita rozważania na temat czasu zapisuje w formie tezy; gromadzi argumenty na jej uzasadnienie			
89.	Miłość w wierszach Jana Andrzeja Morsztyna	wprowadzenie do lekcji 40. <i>Miłość w wierszach Jana Andrzeja Morsztyna</i> Jan Andrzej Morsztyn, <i>Redivivatus</i> ; <i>Na koszulę brudną</i>	wie, co to jest koncept utrwała wiadomości na temat okresu warunkowego rozpoznaje okres warunkowy w wierszu <i>Redivivatus</i> określa osobę mówiącą i adresata jej wypowiedzi w wierszu <i>Na koszulę brudną</i> przedstawia, czego dotyczy sytuacja liryczna w tekście utrwała wiadomości na temat tradycji petrarkowskiej	analizuje składowe okresu warunkowego z wiersza <i>Redivivatus</i> opisuje, w jaki sposób Morsztyn wyobraża sobie życie po śmierci wskazuje symbole i metafory w wierszu <i>Na koszulę brudną</i> omawia, na czym polega koncept zastosowany przez autora	omawia funkcję okresu warunkowego w wierszu <i>Redivivatus</i> uzasadnia, jaki jest stosunek Morsztyna do reinkarnacji objaśnia sens symboli w wierszu <i>Na koszulę brudną</i> interpretuje metafory rozpoznaje, metafory z wiersza <i>Na koszulę brudną</i>	rozważa, odwołując się do wiersza <i>Redivivatus</i> , w jaki sposób Morsztyn postrzega ludzkie ciało zna pojęcie <i>libertynizm</i> rozważa i uzasadnia, czy wiersz <i>Redivivatus</i> można powiązać z libertynizmem określa stosunek Morsztyna do tradycji petrarkowskiej	rozważa, odwołując się do dzieł literackich, malarskich i filmowych, czy istnieje różnica między brzydotą w sztuce a brzydotą w naturze

Autor: Adam Kalbarczyk

90.	Słowa wieloznaczne	wprowadzenie do lekcji 41. <i>Słowa wieloznaczne</i> Renata Grzegorzczkowska, <i>Wprowadzenie do semantyki językoznawczej</i> (fr.) Jan Andrzej Morsztyn, <i>Cuda miłości. Sonet</i>	wie, że słowa są podstawowymi nośnikami znaczeń objaśnia pojęcia <i>treść</i> i <i>zakres wyrazu</i> potrafi wskazać pojęcie nieostre przypomina, czym są synonimia, homonimia i antonimia wskazuje synonimy w wierszu Morsztyna doskonali umiejętność pracy ze słownikiem języka polskiego	wyjaśnia, co to znaczy, że między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazu zachodzi stosunek odwrotnie proporcjonalny wyjaśnia, na czym polega wieloznaczność (polisemia) słowa dobiera synonimy i antonimy do podanych słów przypomina wiadomości na temat elipsy <i>przypomina, czym jest paradoks; dostrzega, jego związek ze zjawiskiem wieloznaczności</i>	podaje przykłady słów wieloznacznych; objaśnia ich znaczenia wyjaśnia na przykładach różnicę między znaczeniem dosłownym a niedosłownym wyszukuje metaforyczne znaczenia słów przypisuje nazwom zwierząt znaczenia dotyczące określonych cech psychicznych rozpoznaje elipsy w wierszu Morsztyna <i>wskazuje paradoks w wierszu Morsztyna</i>	opisuje, na jakim koncepcie oparto wiersz Morsztyna omawia elipsy z wiersza Morsztyna; wskazuje, jakich elementów znaczenia brakuje; określa funkcję elips <i>uzasadnia, na czym polega sprzeczność znaczeń słów użytych przez Morsztyna w konstrukcji paradoksu</i>	podaje inne niż w podręczniku przykłady poznanych zjawisk z nauki o języku
91.	Słowa neutralne i wartościujące	wprowadzenie do lekcji 42. <i>Słowa neutralne i wartościujące</i> Jan Andrzej Morsztyn, <i>Niestatek</i>	wie, że słowa różnią się między sobą także stosunkiem emocjonalnym zna środki, którymi można wyrażać w języku emocje i oceny wie, że słowa można podzielić	wie, co to są ekspresywizmy wskazuje w wierszu <i>Niestatek</i> określenia nacechowane pozytywnie i negatywnie podaje nacechowane	wyjaśnia, które z określeń nacechowanych pozytywnie i negatywnie z wiersza straciły swój wartościujący charakter i obecnie są emocjonalnie neutralne	podaje przykłady pojedynczych słów wartościujących, synonimicznych do podanych wyrażań neutralnych uzasadnia, czy można w języku oficjalnym	ogląda w telewizji wybrany serwis informacyjny; sporządza wykaz użytego słownictwa neutralnego i emocjonalnego

Autor: Adam Kalbarczyk

			na neutralne i wartościujące podaje trzy synonimy wyrazu <i>twarz</i> : neutralny emocjonalnie, wartościujący pozytywnie, wartościujący negatywnie	emocjonalnie synonimy nazw zawodów wskazuje wśród podanych słów wyrazy wartościujące	rozważa, czy ludzie kulturalni mogą używać słów wartościujących parafrazuje wiersz Morsztyna; zastępuje dawne wyrazy słowami współczesnymi	posługiwać się nacechowanymi emocjonalnie synonimami nazw zawodów parafrazuje wiersz Morsztyna; stosuje koncept poety	
92.	Dramat wyborów w <i>Hamlecie</i>	wprowadzenie do lekcji 43. <i>Dramat wyborów w Hamlecie</i> William Szekspir, <i>Hamlet</i> (fr.)	utrwała wiadomości na temat tragedii nowożytnej przedstawia, jaki wybór stawia Hamlet przed sobą i przed innymi ludźmi wskazuje fragment, w którym ujawnia się opinia Hamleta o samobójstwie gromadzi argumenty do dyskusji	objaśnia pojęcie <i>hamletyzm</i> określa, odnosząc się do tekstu, co jest dla Hamleta nie do zniesienia w życiu rozważa i uzasadnia, czy dylemat Hamleta można uznać za wybór tragiczny bierze udział w klasowej dyskusji	omawia, w jaki sposób Hamlet określa życie człowieka; ustala, jaką rolę odgrywają te określenia wyjaśnia, z czego wynikają rozterki i obawy Hamleta interpretuje zakończenie wypowiedzi Hamleta w klasowej dyskusji przestrzega zasad etyki wypowiedzi i etykiety językowej	wyjaśnia, dlaczego bohater uważa wszystkich ludzi za tchórzy ustala i uzasadnia, czy dla Hamleta słowo <i>być</i> wiąże się z egzystencją, czy z działaniem; odwołuje się do całego dramatu	przygotowuje informacje na temat Gdańskiego Teatru Szekspirowskiego
93.	Wzorzec rycerza w <i>Hamlecie</i>	wprowadzenie do lekcji 44. <i>Wzorzec rycerza w Hamlecie</i>	przypomina cechy typowe dla średniowiecznego wzorca rycerza	określa funkcję pytań postawionych w tekście wypisuje symbole z fragmentu	przedstawia, w jaki sposób Ofelia mówi o Hamlecie omawia, co jest powodem zmiany	wyjaśnia, jaki jest związek między wypowiedzią Fortynbrasa o Hamlecie	interpretuje obraz <i>Hamlet polny II</i> (1977) Jerzego Dudy-Gracza; wyjaśnia, dlaczego malarz nawiązał do <i>Hamleta</i> ; określa

Autor: Adam Kalbarczyk

		<p>William Szekspir, <i>Hamlet</i> (fr.)</p> <p>Stanisław Barańczak, <i>Biografioty. Appendix</i> (fr.)</p>	<p>wskazuje określenia i porównania w samoocenie Hamleta</p> <p>rozważa i uzasadnia, czy Hamlet jest tchórzem, czy człowiekiem o wielkiej wrażliwości; odwołuje się do wzorca rycerza</p> <p>utrwała wiadomości na temat parafrazy</p> <p>wskazuje kolokwializmy w wierszu Barańczaka; wyjaśnia, jaka jest ich funkcja</p> <p>wie, czym są elipsy i antynomie</p> <p>rozpoznaje frazeologizmy</p>	<p><i>Hamleta</i>; określa ich rolę</p> <p>wie, że utwory Barańczaka to parafrazy</p> <p>określa funkcję frazeologizmów w wierszu „<i>Makbet</i>”</p>	<p>stosunku Hamleta do Ofelii</p> <p>omawia funkcję środków stylistycznych w parafrazach Barańczaka</p> <p>wyjaśnia, nawiązując do ilustracji z podręcznika, co sądzi o wykorzystywaniu w popkulturze uznanych przez tradycję dzieł literackich</p>	<p>w finale sceny a wymową całego dramatu</p> <p>interpretuje utwory Barańczaka jako parafrazy dzieł Szekspira; określa funkcję tych parafraz</p> <p>rozważa i uzasadnia, jaka jest wymowa wiersza „<i>Hamlet</i>”</p> <p>rozważa i ocenia humorystyczne podejście do tradycji literackiej w parafrazach Barańczaka</p>	<p>wpływ tego nawiązania na wymowę dzieła</p> <p>wyszukuje w internecie inne współczesne nawiązania do <i>Hamleta</i></p>
94.	Błędny rycerz wśród realiów życia	<p>wprowadzenie do lekcji 45. <i>Błędny rycerz wśród realiów życia</i></p> <p>Miguel de Cervantes Saavedra, <i>Przemysłny szlachcic Don Kichote</i></p>	<p>wie, jaka jest geneza utworu</p> <p>utrwała cechy gatunkowe powieści</p> <p>zna bohaterów <i>Don Kichote’a</i></p>	<p>wyjaśnia, jak rozumie scenę walki z wiatrakami</p> <p>przytacza, jak Don Kichote tłumaczy decyzję o podjęciu walki</p>	<p>przedstawia efekty starcia bohatera z wiatrakami; zwraca uwagę, jak Don Kichote tłumaczy przegraną</p> <p>ocenia zasadność przyznania powieści</p>	<p>rozważa, czy sposób ukazania Don Kichote’a to deheroizacja; odwołuje się do średniowiecznego wzorca rycerza</p>	<p>przygotowuje informacje na temat wizerunku Don Kichote’a w sztuce</p>

Autor: Adam Kalbarczyk

		z <i>Manczy</i> (fr. części I) miniprzewodnik: bohaterowie <i>Don Kichote'a</i>	charakteryzuje główne postaci, zwracając uwagę na ich cechy charakterystyczne wyjaśnia, dlaczego Don Kichote bierze urojenia za rzeczywistość przypomina cechy średniowiecznego wzorca rycerza	rozważa i uzasadnia, czy w życiu lepiej być Don Kichotem czy Sancho Pansą uzasadnia, czy warto czytać książki, skoro ukazują świat nieprawdziwy, piękniejszy od rzeczywistego	piątego miejsca na liście bestsellerów wszystkich czasów w plebiscycie „Readers Digest”; uzasadnia swoje zdanie		
95.	Tragiczna wielkość i patetyczna śmieszność Don Kichote'a	wprowadzenie do lekcji 46. <i>Tragiczna wielkość i patetyczna śmieszność Don Kichote'a</i> Miguel de Cervantes Saavedra, <i>Przemysłny szlachcic Don Kichote z Manczy</i> (fr. części II)	wie, czym charakteryzuje się popkultura opowiada przebieg zdarzeń ukazanych w przywołanym fragmencie wskazuje fragmenty tekstu o nacechowaniu ironicznym pisze szkic interpretacyjny fragmentu powieści	wskazuje i uzasadnia, z czego wynika popkulturowa popularność <i>Don Kichote'a</i> omawia, w jaki sposób bohaterowie fragmentu interpretują zachowanie lwa	omawia, jaką funkcję w kreowaniu postaci Don Kichote'a pełni ironia rozważa, czy Don Kichote jest w powieści przedstawiony jako wzór postępowania, czy jako przedmiot ośmieszenia; uzasadnia swoje zdanie	omawia, na czym polega maksymalizm etyczny Don Kichote'a w szkicu interpretacyjnym zachowuje wszystkie cechy gatunkowe tej formy wypowiedzi	rozważa, w jaki sposób współczesna popkultura przekształca utrwalone w tradycji wzorce i motywy; odwołuje się do dzieł literackich, malarskich i filmowych
96.	<i>Skąpiec</i> jako komedia charakterów	wprowadzenie do lekcji 49. <i>Skąpiec jako komedia charakterów</i>	zna kontekst historyczny i kulturowy komedii Moliera	wie, że komizm może być słowny albo sytuacyjny	omawia, na czym polega komizm tytułowej postaci	uzasadnia, dlaczego <i>Skąpiec</i> można nazwać komedią charakterów	

Autor: Adam Kalbarczyk

		Molier, <i>Skąpiec</i> (fr.)	wyjaśnia pojęcia <i>komedia</i> i <i>komizm</i> charakteryzuje bohaterów <i>Skąpca</i> omawia relacje Harpagona z dziećmi	wyszukuje w <i>Skąpcu</i> przykłady komizmu słownego i sytuacyjnego wymienia typy komizmu i odmiany komedii jako gatunku literackiego zna historię powstania teatru Comédie-Française wskazuje różnice między stanowiskiem Harpagona a Anzelma zna zasady etyki wypowiedzi i etykiety językowej	charakteryzując relację Elizy z ojcem, odwołuje się do etyki wypowiedzi i etykiety językowej interpretuje ostatnie słowa Harpagona; określa ich wpływ na wymowę dzieła	rozważa i uzasadnia, czy próżność jest wadą wszystkich ludzi wyjaśnia, czy to, co moralnie złe, zawsze jest brzydkie	
97.	Dramat pewnej wady	wprowadzenie do lekcji 50. <i>Dramat pewnej wady</i> Molier, <i>Skąpiec</i> (fr.) zadanie projektowe (album eponimów) <u>miniprzewodnik:</u> literatura baroku	wskazuje argumenty, którymi Kleant uzasadnia swoją wiarygodność kredytową rozważa, czy można uzasadnić skąpstwo i chciwość wie, co to są eponimy	interpretuje oskarżenia opinii publicznej na temat Harpagona omawia, na czym polega karykaturalny charakter postaci wyłaniającej się z opowieści sąsiadów	zna kontekst językowy wpływający na interpretację i wymowę tytułu dramatu rozważa i uzasadnia, dlaczego Walery cytuje Sokratesa w rozmowie z Harpagonem	rozważa, czy hipokryzja jest wadą gorszą niż chciwość; uzasadnia swoje zdanie, odwołując się do dramatu Moliera i innych tekstów kultury tworzy album eponimów	porównuje sposób przedstawienia skąpca w różnych tekstach kultury publikuje album eponimów

Autor: Adam Kalbarczyk

			włącza się w prace projektowe	rozumie różnicę między neologizmem a eponimem gromadzi materiał do zadania projektowego	tworzy własne eponimy opracowuje materiał do zadania projektowego		
OŚWIECENIE							
98.	Epoka rozumu	wprowadzenie do lekcji 51. <i>Epoka rozumu</i> Immanuel Kant, <i>Co to jest oświecenie</i> (fr.) <u>miniprzewodnik:</u> <u>wielkie idee oświecenia</u> zadanie projektowe (prezentacja multimedialna o realizacji wybranej oświeceniowej idei)	zna ramy czasowe epoki w Europie i w Polsce zna kontekst historyczny i kontekst kulturowy epoki zna oświeceniowy światopogląd i główne idee epoki przytacza, w jaki sposób Kant definiuje oświecenie włącza się w prace projektowe	wie, że nazwa <i>oświecenie</i> (w odróżnieniu od nazw <i>renesans</i> i <i>barok</i>) nie odnosi się do sztuki wie, jakie określenia przypisywano epoce oświecenia omawia, jak Kant tłumaczy fakt, że wielu ludzi pozostaje niedojrzałymi przez całe życie gromadzi materiał do zadania projektowego	różnicuje trzy nurty w sztuce: klasycyzm, sentymentalizm i rokoko rozumie, że klasycyzm jako nurt w sztuce oświecenia stanowi kontynuację prądu z XVI i XVII w. wyjaśnia, odwołując się do tekstu, co Kant uznaje za warunek oświecenia społeczeństwa, a co za warunek jego dojrzałości opracowuje materiał do zadania projektowego	omawia związek między słownictwem zastosowanym przez Kanta a wymową tekstu uzasadnia, jaka jest zdaniem Kanta misja ludzi oświeconych tworzy prezentację multimedialną o realizacji wybranej oświeceniowej idei	prezentuje efekty projektu na forum klasy

99.	Filozofia oświecenia	wprowadzenie do lekcji 52. <i>Filozofia oświecenia</i> Denis Diderot, <i>Zabobon</i> (fr. <i>Wielkiej encyklopedii francuskiej</i>) Jean-Jacques Rousseau, <i>Postęp i szczęście</i> (fr.) miniprzewodnik: główne kierunki filozofii oświecenia	zna kontekst filozoficzny tekstów omawia, w jaki sposób Diderot charakteryzuje zabobon rozważa, skąd bierze się wiara w zabobony wymienia, jakie osiągnięcia oświecenia wskazuje Rousseau odnajduje pytania retoryczne w tekście Rousseau	omawia, co Diderot uważa za psychologiczną przyczynę powstawania zabobonów wyjaśnia relację między zabobonem a fanatyzmem i brakiem wykształcenia określa funkcję pytań retorycznych z tekstu Rousseau	rozważa, jakie skutki dla funkcjonowania ludzkiego umysłu ma, zdaniem Diderota, wiara w zabobon wymienia zarzuty stawiane współczesności przez Rousseau rozważa i uzasadnia, czy cywilizacja niesie zło	wskazuje, jakie czynniki zapewniają trwałość zabobonów w społeczeństwie określa związek religii z zabobonem; odwołuje się do tekstu Diderota omawia, z czego wynika rozczarowanie Rousseau współczesnością zna główne kierunki filozoficzne epoki i ich twórców	omawia założenia najważniejszych idei filozoficznych epoki
100.	Oświeceniowy optymizm	wprowadzenie do lekcji 53. <i>Oświeceniowy optymizm</i> Wolter, <i>Kandyd, czyli Optymizm</i> (fr.)	zna kontekst historyczny i filozoficzny <i>Kandyda</i> wie, że <i>Kandyd</i> jest powiastką filozoficzną przedstawia, jakie nadzieje i obawy wyrażają <i>Kandyd</i> i <i>majtka</i> w reakcji na trzęsienie ziemi wie, co to jest sarkazm i satyra	zna cechy gatunkowe powiastki filozoficznej wykazuje różnice między zachowaniem <i>Kandyda</i> i <i>majtka</i> na wieść o trzęsieniu ziemi a postawą <i>Panglossa</i> wskazuje w tekście Woltera fragmenty	uzasadnia, dlaczego <i>Kandyda</i> można nazwać powiastką uzasadnia, że <i>Kandyd</i> jest utworem o zabarwieniu sarkastycznym wskazuje w tekście wykrzyknienia; określa ich funkcję omawia, jaki obraz Boga wyłania się z <i>Kandyda</i>	określa, jaki stosunek do stwierdzenia „żyjemy w najlepszym z możliwych światów” wyraża Wolter w <i>Kandydzie</i> rozważa i uzasadnia swój stosunek do teodycei; odwołuje się do poglądów	w wypowiedzi argumentacyjnej odwołuje się do wielu tekstów kultury

Autor: Adam Kalbarczyk

			rozważa, czy satyra jest skutecznym narzędziem polemiki	o charakterze satyrycznym rozważania na temat satyry zapisuje w formie tezy; gromadzi argumenty na jej uzasadnienie	objaśnia pojęcie <i>teodycea</i> pisze wypowiedź argumentacyjną na temat skuteczności satyry	filozoficznych epoki i <i>Kandyda</i> w wypowiedzi argumentacyjnej zachowuje wszystkie cechy tej formy gatunkowej		
101.	Projekcja filmu <i>Rękopis znaleziony w Saragossie</i>	<i>Rękopis znaleziony w Saragossie</i> , reż. Wojciech J. Hass, 1965	ogląda film <i>Rękopis znaleziony w Saragossie</i>					

102.	Filmowy labirynt	wprowadzenie do lekcji 54. <i>Filmowy labirynt</i> Jan Potocki, <i>Rękopis znaleziony w Saragossie (fr.)</i>	dzieli się wrażeniami po obejrzeniu filmu rozwija umiejętność streszczania fabuły charakteryzuje i ocenia bohaterów wymienia pojawiające się w filmie symbole doskonali umiejętność wskazywania środków ekspresji filmowej, wpływających na wymowę dzieła rozważa, co w większym stopniu wpływa na ludzki los: przypadek czy konieczność	rozdziela kolejne opowieści w głównym opowiadaniu Avadora rozpoznaje w filmie idee oświeceniowe omawia pochodzenie społeczne bohaterów ocenia, jaką rolę w filmie odgrywa muzyka rozważania na temat ludzkiego losu zapisuje w formie tezy; gromadzi argumenty na jej uzasadnienie	nadaje tytuły opowieściom snutym przez Avadora sporządza schematyczny plan opowieści określa, czym różnią się poglądy geometry od przekonań kabalisty rozważa i uzasadnia, jaki wpływ na wymowę filmu mają zdjęcia pisze wypowiedź argumentacyjną na temat ludzkiego losu	w wypowiedzi argumentacyjnej zachowuje wszystkie cechy tej formy gatunkowej	w wypowiedzi argumentacyjnej odwołuje się do wielu tekstów kultury
103.	Zaakceptować władzę?	wprowadzenie do lekcji 56. <i>Zaakceptować władzę?</i> Ignacy Krasicki, <i>Do króla (fr.)</i> miniprzewodnik: <u>publicystyka polskiego oświecenia</u>	utrwała wiadomości na temat cech gatunkowych satyry i twórczości satyrycznej Krasickiego zna kontekst historyczny satyry <i>Do króla</i>	wskazuje zarzuty kierowane pod adresem króla omawia, jaki obraz władzy wylania się z satyry <i>Do króla</i> wskazuje w tekście fragmenty o charakterze ironicznym	wie, czym charakteryzuje się odwrócony panegiryk wyjaśnia, na czym polega oświeceniowy charakter satyry Krasickiego	uzasadnia, czy satyrę <i>Do króla</i> można uznać za odwrócony panegiryk w referacie zachowuje wszystkie cechy tej formy gatunkowej;	zna nazwiska najważniejszych publicystów oświecenia wzbogaca swój referat prezentacją multimedialną wygłasza referat w klasie

Autor: Adam Kalbarczyk

			określa, kim jest osoba mówiąca w tekście określa, co i kogo utwór ośmiesza gromadzi materiały na temat: <i>Dawna literatura polska wobec powinności władzy</i>	przypomina pojęcie <i>panegiryk</i> pisze referat na temat: <i>Dawna literatura polska wobec powinności władzy</i>	wyjaśnia, jakie prawdy o polskim charakterze ukazują satyry Krasickiego; odwołuje się do poznanych utworów tego autora	odwołuje się do kilku tekstów wskazanych autorów	
104.	Hymn młodych patriotów	wprowadzenie do lekcji 57. <i>Hymn młodych patriotów</i> Ignacy Krasicki, <i>Hymn do miłości ojczyzny</i> miniprzewodnik: instytucje polskiego oświecenia	utrwała wiadomości na temat hymnu jako gatunku literackiego doskonali umiejętność analizy i interpretacji tekstu wyjaśnia apostrofę „Święta miłości kochanej ojczyzny...” porównuje obraz patriotyzmu w <i>Hymnie do miłości ojczyzny</i> i satyrze <i>Pijaństwo</i>	wyszukuje w tekście hymnu oksymorony określa nastój hymnu wskazuje podobieństwa i różnice między obrazem patriotyzmu w <i>Hymnie do miłości ojczyzny</i> i w <i>Pijaństwie</i>	określa funkcję oksymoronów w tekście wskazuje w tekście symbole formuluje wnioski z porównania obrazu patriotyzmu w hymnie i satyrze ocenia współczesne sposoby manifestowania patriotyzmu (np. przystrajanie samochodów polską flagą)	interpretuje symbole obecne w hymnie porównuje sposób pojmowania patriotyzmu w hymnie Krasickiego i w wybranych tekstach literatury renesansowej	wnioski z porównania obrazu patriotyzmu w hymnie i satyrze zapisuje w formie interpretacji porównawczej; zachowuje wszystkie cechy tej formy gatunkowej zna nazwiska postaci zasłużonych dla polskiego życia społeczno-kulturalnego doby oświecenia zna najważniejsze instytucje polskiego oświecenia
105.	Stylizacja językowa	wprowadzenie do lekcji 58. <i>Stylizacja językowa</i>	wie, czym są styl językowy i stylizacja	omawia cechy stylów: indywidualnego,	rozpoznaje rodzaj stylizacji	określa, jakie cechy pastiszu, parodii i trawestacji	pisze poemat o swojej szkole, zachowując styl <i>Monachomachii</i>

Autor: Adam Kalbarczyk

		Ignacy Krasicki, <i>Monachomachia</i> (fr.) zadanie projektowe (fragment scenariusza parodii wybranego filmu)	rozróżnia style: indywidualny, typowy i użytkowy wymienia rodzaje stylizacji wie, co to jest styl retoryczny dostrzega różnicę między stylem wysokim a stylem niskim omawia, na czym polega komizm językowy w tekście włącza się w prace projektowe	typowego i użytkowego wymienia rodzaje stylizacji ze względu na stosunek do naśladowanego wzorca (pastisz, parodia, trawestacja) określa funkcję inwokacji we fragmencie <i>Monachomachii</i> wskazuje w tekście środki stylistyczne, które służą ośmieszeniu bohaterów gromadzi materiał do zadania projektowego	zastosowanej w tekście wykazuje elementy podobieństwa między <i>Monachomachią</i> a <i>Iliadą</i> wskazuje przykłady środków stylistycznych typowych dla stylu wysokiego; omawia ich funkcję w <i>Monachomachii</i> opracowuje materiał do zadania projektowego	występują w <i>Monachomachii</i> wykazuje, który z typów stylizacji ma największe zastosowanie w klasyfikacji utworu Krasickiego zapisuje pierwsze cztery wersy <i>Monachomachii</i> w języku współczesnej młodzieży; nazywa ten typ stylizacji pisze fragment scenariusza parodii filmu	nakręca film na podstawie stworzonego scenariusza
--	--	--	--	---	---	--	--

106.	Liberalizm i patriotyzm Staszica	wprowadzenie do lekcji 61. <i>Liberalizm i patriotyzm Staszica</i> Stanisław Staszic, <i>Przestrogi dla Polski...</i> (fr.) <i>Powszechna deklaracja praw człowieka</i> (fr.) zadanie projektowe (rozdział konstytucji szkoły) miniprzewodnik: motywy i idee oświecenia	określa, jakie wydarzenia przyczyniły się do powstania <i>Przestróg dla Polski</i> zna cechy gatunkowe traktatu filozoficznego utrwała wiadomości na temat środków retorycznych omawia, co jest warunkiem wolności, sprawiedliwości i pokoju na świecie według <i>Powszechniej deklaracji praw człowieka</i> wie, jakie są prawa człowieka włącza się w prace projektowe	omawia problematykę tekstu, zwraca uwagę na apele pojawiające się w 1. fragmencie wskazuje środki retoryczne w przemowie do szlachty wymienia podstawowe prawa jednostki zapisane w <i>Przestrogach dla Polski</i> i w <i>Powszechniej deklaracji praw człowieka</i> wie, w czym objawia się godność człowieka wie, czym jest liberalizm gromadzi materiał do zadania projektowego	omawia funkcję środków retorycznych w tekście Staszica zapisuje wywód myślowy z 2. fragmentu w postaci wynikających z siebie kolejnych twierdzeń omawia, jaka wizja człowieka i społeczeństwa wynika z <i>Powszechniej deklaracji praw człowieka</i> opracowuje materiał do zadania projektowego	omawia, na czym polega liberalna wymowa fragmentów dzieła Staszica rozważa i uzasadnia stwierdzenie, że nie można się pozbyć ani nikogo pozbawić naturalnej godności osobowej tworzy rozdział konstytucji swojej szkoły, uwzględniając wolność, prawa i obowiązki wszystkich uczniów	
107.	Renesans, barok i klasycyzm w sztuce	wprowadzenie do lekcji 62. <i>Renesans, barok i klasycyzm w sztuce</i> miniprzewodnik (muzyka klasycyzmu)	porządkuje wiedzę na temat cech stylu renesansowego, barokowego i oświeceniowego	wymienia cechy stylu odpowiadającego założeniom renesansu, baroku i oświeceniowego klasycyzmu	określa cele artystów renesansu, baroku i oświeceniowego klasycyzmu wymienia idee i wzory dominujące w sztuce	rozpoznaje przykłady malarstwa, rzeźby i architektury typowe dla poszczególnych epok	wymienia nazwiska przedstawicieli klasycyzmu w muzyce dostrzega różnice między klasycyzmem wiedeńskim a muzyką barokową

Autor: Adam Kalbarczyk

			klasycyzmu w sztuce umie wskazać po jednym przykładzie dzieła sztuki przyporządkowanego do określonej epoki doskonali umiejętność analizowania i interpretowania dzieła malarskiego	dostrzega różnice i podobieństwa w malarstwie, rzeźbie i architekturze wskazanych epok wskazuje elementy typowe dla estetyki barokowej na obrazie <i>Złożenie do grobu</i> opisuje znaną sobie budowlę z epoki baroku (np. kościół)	renesansu, baroku i oświeceniowego klasycyzmu wymienia zabytek malarstwa lub architektury renesansu ze swojego regionu; krótko charakteryzuje cechy jego stylu charakteryzuje zabytek oświeceniowego klasycyzmu ze swojego regionu	umie wskazać cechy stylu charakterystyczne go dla epoki w konkretnych dziełach sztuki wie, czym charakteryzował się klasycyzm wiedeński w muzyce potrafi podać po jednym przykładzie dzieł skomponowanych przez Haydna i Mozarta	wymienia najważniejsze dzieła w twórczości Haydna i Mozarta
--	--	--	--	---	--	--	---